

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
3-4/2007

Nominace ASFFH za rok 2006

Nejlepší SF

Dick, Philip K.: Valis (Argo)
Morgan, Richard K.: Zlomení andělů (Triton)
Reynolds, Alastair: Údolí vykoupení 1 + 2 (Triton)
Stephenson, Neal: Kryptonomikon (Talpress)
Wilson, Robert Charles: Spin (Polaris)

Nejlepší fantasy a horor

Bishopová, Kirsten J.: Vryté město (Laser-books)
Duits, Charles: Ptah Hotep (Triton)
Gaiman, Neil: Anansiho chlapci (Polaris)
Martin, George R. R.: Hostina pro vrány 1 + 2 (Talpress)
Pratchett, Terry: Buch! (Talpress)

Gena za dlouholetou práci pro SF

Herec, Ondrej
Holan, Petr
Kotrlé, Petr
Mostecký, Jaroslav
Toman, Vlastislav

Nejlepší původní česká a slovenská kniha

Fabian, Dušan D.: Invocatio Elementarium (Wales)
Kulhánek, Jiří: Stroncium (KJV)
Neff, Ondřej: Rock mého života (Mladá fronta)
Rečková, Jana: Více než 24 a ½ hodiny denně (KJV)
Šlechta, Vladimír: Zahrada sirén (Straky na vrbě)

Nejlepší povídková sbírka

Martin, George R. R.: Písně mrtvých (Triton)
Miéville, China: Pátrání po Jakeovi (Laser-books)
Neomillnerová, Petra: Vlastní krev (Triton)
Sterling, Bruce: Schismatrix Plus (Laser-books)
VanderMeer, Jeff: Veniss Underground (Laser-books)

Nejlepší (domácí) výtvarník

Fibiger, Milan
Krásný, Jan Patrik
Kučerovský, Tomáš
Maxon, Juraj
Šouflová, Jana

Nejlepší časopis a médium

Interkom
Magazin Fantasy & Science Fiction
Pevnost

Nejlepší překladatel

Kotrlé, Petr
Oščádalovi, Jana a Jam
Podaný, Richard
Tschorn, Robert
Žáček, Milan

pokračování na str. 12

OBSAH

Nominace ASFFH za rok 2006	1	Poslední hlídka	18
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Fantasy je nevinná	19
Hvězdný bulvár	3	Ako panna prisahala a vlk čiaral	20
MINICON 2006 aneb za scifi do kina	9	Pro základnu	21
Zpráva z Eroticonu 2006	10	Jonathan Strange a pan Norrell	22
NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR	11	Nadace a Liverpool	23
Nový klub SITH4EVER	12	Časem s vědou – explozivní leden	24
Črichton burcující (2)	13	V Brně to žije, v Blavě též	25
SFF TOP 15	15	Z deníku BB	26
Schismatrix plus	16	Dopisy čtenářů	26
Krysa zvaná Schismatrix	17	Vrtěti psem	27

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Jak jsme slíbili, přinášíme dokončení statě Františka Novotného o posledním románu M. Crichtona, zcela netradičně přebíráme článek politologa Bohumila Doležala, pokud by se nějaký náš autor pokusil psát jako Clancy, zde má námět zdarma, Jarek Kopeček a Miloš Ferko nás obdařili recenzemi Schismatrixu, Jarek navíc i velmi povedenou reflexí Poslední hlídky (já snad zase začnu číst Lukjaněnka). A možná jako první stihneme otisknout recenzi českého překladu románu Susanne Clarkové *Jonathan Strange a pan Norrell*.

Jarní porada SFK v Březové nad Svitavou je za dveřmi

Obávám se, že toto je poslední Interkom před Jarní poradou SF klubů. Nedostatek vhodných termínů nás dohnal k tomu, že Porada začíná v pátek třináctého, kdy je každý toho jména hodný scifista v Plzni a v některé z tamních osvěžoven se za pivotronním polem chrání před náporom smůly. Letos to budeme muset zvládnout v Březové, nu což, pivo tam také mají.

Tak tedy doufám, že se uvidíme 13. dubna v Březové nad Svitavou v penzionu Pohoda, případně pokud máte málo času, tak alespoň 14. dubna v jednacím den, pozor, porada začíná už v 9.09 (nebo se o to alespoň každého půl roku pokoušíme). Kluby, jejichž delegát bude student nebo nezaměstnaný, mohou požádat o příspěvek na ubytování. Stačí mailem na adresu Interkomu.

Nový web Interkomu a Kdo je kdo

V MF objevili, že mají také server Ikarie.cz, a jali se jej přestavovat, což vedlo k tomu, že se Interkom musel osamostatnit. Díky našemu příznivci Jirkovi T. Pelechovi proběhla migrace dat takřka nepozorovaně a dnes najdete *Interkom* i nové *Kdo je kdo v české a slovenské SF* na stránkách interkom.vecnost.cz

Dementi Jana Vaňka jr.

Jan Vaněk jr. se ohradil, že byl v minulém čísle uveden mezi korektory IK, i když je ani neviděl. Omlouváme se, stalo se to jen nedopatřením. Kdo má tu tiráž stále aktualizovat (já vím, že redakce, ale je to těžké :-)) **Zdeněk Rampas a redakce IK**

Ondrej Herec

Potešilo ma, keď som na prvej strane INTERKOMU (1-2/2007) uvidel meno Ondreja Herca ako nominanta na Mloka za rok 2006. Ondrej začal pôsobiť vo fantastike už v ČSSR v sedemdesiatych rokoch. Ja som však vtedy žil v exile a stretol som sa s ním až v r. 1997. A môžem povedať, že v tomto búrlivom desaťročí je najvýznamnejším odborníkom na Slovensku v teórii fantastiky. Jeho činnosť sa však neobmedzila na teoretické pole. Ako muž činu vedel, kedy si vyhrnúť rukávy, a aj po praktickej stránke sa mu na Slovensku málokto vyrovná – ako predseda Slovenského syndikátu autorov fantastiky vydal 17 kníh a v 13 ročníkoch Ceny Gustáva Reussa otvoril dvere do sveta literárnej tvorby stovkám mladých autorov. Mnohí to využili, ale nebolo veľa tých, ktorí za to prejavili náležitú vďaku. Viem, že by sa mu nepáčilo, keby som teraz začal menovať tých, ktorí sa mu snažili aktívne škodiť, a preto tak nespravím, aj keď mám na to tisíc chutí. Isteže má aj svoje chyby – ja osobne mu zazlievam, že prestal so športom. Na toto bývalí športovci často doplácajú a on – bojovník (za mladi šermiar a boxer) – do tejto pasce tiež vliezol. C'est la vie. Napriek zdravotným komplikáciám, ktoré si takto spôsobil, však pokračuje vo svojej práci. A keďže Mlok sa neudeluje za zdravotný stav, ale za zásluhy o českú a slovenskú SF, Dr. Herec svojou celoživotnou prácou už dávno splnil požiadavky na nositeľa tejto prestížnej ceny.

Dr. Štefan Konkol

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 3-4/2007 (235)

Adresa redakce:

INTERKOM
Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://interkom.vecnost.cz>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Jana Dvořáčková, Richard Klíčník,
Hanina Veselá
S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Ivan Al'akša, Libuše Čermáková,
Bohuslav Doležal, Kate Nagini
Drake, Jana Dvořáčková, Miloš
Ferko, Jan „Regis“ Havliš, František
Houdek, Jarek Kopeček, Daniela
Kovářová, Jan Macháček, Marvin,
Milan Petrák, Richard Podaný,
František Novotný, Zdeněk Rampas,
Tunelář, Hana Veselá

Sponzoři tohoto čísla

Jirkové Doležal a Grunt

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 26. 3. 2007

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

interkom 3-4/2007

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Lego není pro děti.

Franta Moravec,
na výstavě ve Svitavském muzeu

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

● **1. února** jsem zavolał Richardovi Podanému, bych jej popohnal stran dopisu akademikům. Postěžoval jsem si na takřka nulovou reakci k rozeslaným verzím orientačního seznamu, na rozdíl od Martina Šusta mě to však nepřekvapilo.

RIP mě upozornil na zábavnou diskusi na FantasyPlanet, kde se opovážil vyčinit recenzentovi, že „*Neznat Kmínka je zločinné; americký recenzent, který by nevěděl, kdo je Sturgeon, by byl okamžitě znemožněn; a nic mi nevykládejte o tom, že klasikové americké SF vydali štosy knih a Ivan jen dvě; to je historicky dáno a s kvalitou to nemá nic společného. Ale hned v prvním odstavci se k tomu bezelstně přiznat, to je horší; to je netaktické.*“

JWP to naopak pokládal za plus: „*Mně to naopak přijde jako velice dobrý kontrast mezi tím, že Stírius Ivana neznal – oproti tomu, jak ho hodnotí. Ta recenze je pro mě tím výstižnější a myslím, že i Ivan bude rád, když se dozví, že někdo poprvé vezme jeho knížku do ruky a napíše takhle výbornou recenzi.*“

I ostatní diskutující se dosti klonili k názoru, že je dobré, když i zcela netknutý fanoušek, který už v perexu přizná „*Autora jsem neznal, název přinejmenším podivný*“, dokáže rozoznat kvalitu díla.

Nikoho z diskutujících (až na Richarda) ale nenapadlo, že přednost by měla být předností za všech okolností.

Kdyby Karel Stírius Vik knihu znečil, všichni přítomní, by jeho recenzi okamžitě odsunuli mezi blbosti pro autorovu přiznanou nevzdělanost (rozuměj neznalost klasiků).

▲ **2. februára** podpisovala v Košickém Brlohu Saša Pavelková svou novou knihu Prísaha.

■ **2. února** se slavilo druhé výročí otevření Whisky Shopu. Při této příležitosti věnoval obchod svým stálým zákazníkům k ochutnání láhev whisky SMWS číslo 76.21 (což je devatenáctiletý Mortlach o síle 59,6%). Rozšířená Irská sekce zase na oplátku věnovala dort ve tvaru destilačního kotlíku, ozdobený vlajkami Skotska a Irska. Jinak se toto páteční setkání od ostatních tak moc nelišilo (což je způsobeno tím, že i běžné pátky připomínají hodokvasy).

Marvin

● **2. února** jsem cestou do kavárny Krakatit ještě pod schody (tedy vlastně u Netopejra) potkal Viktora Janiše, spěchal méně než obvykle, tak jsme si trochu poklábosili na témata zajímavější obě strany (tvorba rejstříků, termíny chystaných knih, možnosti společenského života), a takto duchovně posílen jsem se vydal do prostředí, kde se obvykle v hlasitosti předhání postpubertální žvanění omladiny se stařeckým pábením dinosaurů.

● **3. února** se ještě před polednem s Michaelou vydáváme na Pragocon. Cestou na mou přednášku mě se žádostí o pár slov

do videodokumentu odchytil Petr Čáslava, moc to nedopadlo, ptal se mě, jaký dojem mám z conu, kde jsem byl teprve hodinu a i tu jsem celou strávil přednášením, tak jsme to změnili na reklamu Kdo je kdo v české a slovenské sci-fi. Já jsem pak absolvoval přednášku Itala Giuseppe Maiella *Evropský středo-věk – mezi láskou a erotikou* a Michaela Františky Vrbenské.

Pak jsme ještě zabrousili do aktivit Maelstremu a byl čas odkvačít na večírek k Rámišovým, který jsme inovativně strávili okolo Potlachova lávového grilu. Klímovi přijeli metrem a líbovali si, že jednou nemuseli losovat abstinenta. Viktor samozřejmě bez Haničky :-), místo ní přivlekl ze křtu Trochu divných kusů II (na ty jsem úplně zapomněl, ale nedá se stihnout všechno a navíc Martinova poznámka ve mně vyvolala mylný dojem, že se vše koná o týden později) mladého překladatele Radovana Zítka, nevím, zda nebyl trochu zklamán malým zájmem, který mu společnost věnovala, ale v našem malém společenství už to tak chodí, že na nově příchozí si nejprve pár let zvykáme. A je opravdu smutné (a pro obě strany ochuzující), když to někomu nevyhovuje.

● **5. února** (nebo to bylo již o týden dřív?) mě Honza Vaněk jr. upozornil na článek v Respektu podepsaný (a nepochybně i napsaný) Mirem Beblavým, mladým slovenským autorem a později státním tajemníkem přes ekonomickou reformu.

Filip přinesl smutnou zprávu, že Macros ukončil svou činnost, poslední místo v Praze a mimo Brno možná i v ČR, kde se dala koupit Fantázia, zmizelo z povrchu zemského. Naštěstí mi nedalo moc práce přesvědčit Netopejra, aby Fantázii začal nabízet on. Filip pro mě sehnal Duhu gravitace od Pynchona, velmi brzy jsem ale zjistil, že to není čtivo pro mě.

● **7. února** přišel na Střeďečníky kouknout Franta Novotný, byl překvapen klidem a pohodou večera mimo čtvrtěk a slíbil se ukázat častěji. Franta nám povyprávěl o pozadí povídky, kterou napsal do sbírky Ondřeje Müllera o paralelních dějinách České říše. (Volně souvisí s jeho Valhalou.)

● **8. února** jsem do Krakou donesl spoustu rukopisů a jako na potvoru se neukázal žádný posuzovatel. Tak jsme s Michaelou něco málo popili a odešli balit na víkendový výlet na venkov. Pavel Weigel mi ukázal další vyšlou knihu, kterou přeložil, šlo o Služebníka božího od Piekari. Něco mezi Zaklínačem a Hlídkami, ovšem mnohem čtivější obojího.

● **9. února** je konečně zhruba hotov první letošní IK.

■ **10. února** – Záviš stanovil letošní Mizercon na toto datum (nějak to záhadně souvisí s tím, že má ten den narozeniny). Z původně avizovaných pětadvaceti účastníků nakonec sešlo a sešlo se nás právě tak akorát, aby si každý mohl sednout. Navíc díky nachlazením, zimnímu spánku a tak podobně se na Mizerconu lidé střídali v turnusech, takže někteří účastníci se ani navzájem nepotkali. Pochopitelně byly pro oba Pavly zakoupeny kolektivní dary a zcela neočekávaně to byly opět whisky, konkrétně pro Záviše to byla Glenmorangie Cellar 13 a Pavel Mikuláščík pak dostal 10letou Speyburn. Také bar byl, jak se stalo dobrou tradicí, velmi slušně zásoben a stůl pak připomínal farmu, našli byste na něm produkty pocházející z vepře, kozy, osla, husy, krávy a možná by se našel i zástupce dalších domácích zvířat, zastoupena zde byla i zelenina. Jinak

se letos akce odehrávala v poklidnějším duchu, alespoň do půlnoci nedošlo k žádné balónkové bitvě ani hudební produkci, všichni jen lehce konverzovali a lehce ochutnávali z bohaté nabídky. Poslední hosté se zdrželi do sedmé hodiny ranní.

Marvin

● **12. února** jsem dostal nový, ženštější návrh Sfingy, zájem o registraci u ČS fandomu projevila SFK **Sith4ever**.

Večer v RUR jsem se dozvěděl, že má Bí narozeniny, redakce se připojuje k přání, jsem zvědav, zda se dokopu k nějakému dárku. Pro svého Pynchona se zastavil Franta Novotný, já se to pokusil číst a je to pro mě nadlouho poslední kniha od Volvox Globátora, ne že by byla nějak blbě udělaná, to nejsem schopen posoudit, ale experimentální prózu jen vocamcaď' pocamcaď'.

● **14. února** Středečníci mají jen volné tlachání, schází Petr Brodský, aby dal hovoru řád, leží ale doma po nějaké operaci.

● **15. února** v Kraku mi nejmenovaný nakladatel ze začátku abecedy (dál jen ABC) světil, že se nejmenovaný autor z konce abecedy (dále jen XYZ) citil dotčen mým vyjádřením, že současný boom původní české SF není ani tak dán tím, jak dobře naši autoři píší, jako spíše snahou vydavatelů ušetřit na překladatelích a poplatcích za autorská práva.

To jste si ostatně mohli přečíst už před rokem v IK 1-2/2006. Bohužel já huba nevymáchaná jsem to zopakoval na jednom nejmenovaném internetovém rádiu (z prostřed abecedy) s poslechem jistě nepřevyšujícím počet čtenářů IK.

XYZ snad dokonce vyjádřil obavu, k čemu by vedlo, kdyby mě například slyšel jeho zahraniční vydavatel? To bych si ale troufal odhadnout. Zcela určitě by nevydání jeho knih nevrhlo Polsko kulturně o dvě stě let zpět. Navíc je v polských SF časopisech celkem běžné, že o zásadnějších knihách žánru vychází několik, mnohdy i protichůdných recenzí a kritik. (Pokud vím, v Polsku je potlesk povinný snad jen pro Pannu Marii, nikoli pro každou dobrodružnou SF.) Proto si dobrý vydavatel musí udělat úsudek sám a ne se spolehnout, co slyší či čte někde na Internetu.

ABC mi věnoval knihu jedné z nadějí české SF, kterou právě vydal, v prvním větě čtu, že někdo žvýká tabák, *až se mu na hranatých čelistech dělaly boule svalů*. Asi je to o mutantech, pomyslel jsem si a vzpomněl si na hrdiny Pavla Kosatíka blahé paměti, kteří měli svaly i na čele. Čtu dál a již ve třetím odstavci nacházím: *Kuzmin ... do nekonečna obtahoval na popruhu granátometu ze speciální tkaniny svůj nůž*. Granátomet ze speciální tkaniny, no nevím...

Můj nijak objevený výrok by již dávno zapadl, ale zdá se, že dotčení autoři (kdo tu řekl potrefené husy, přiznejte se, nebo tu zůstanete, dokud nepřetete celé Putovár

ní za Jantarovým drakem) si daný pořad stahují a dál jej šíří. ☺ Což je vlastně dobře, vždyť jim, a nikoli čtenářům či zahraničním vydavatelům, jsou má slova určena. Protože myslet si, že na sobě nemusím pracovat jen proto, že je po mě velká poptávka, je skoro stejný nerozum jako sociálně demokratické zadlužování v době konjunktury. Až bude zle, bude i pozdě ☹, a já si na rozdíl od našich spisovatelských nadějí pamatuji celá desetiletí, kdy jsme prakticky neměli českou SF.

Pak jsem se sešel se dvěma začínajícími autory, kteří ještě neuvěřili ve svou genialitu, nebo to alespoň úspěšně tají. Bohužel stále jsem se k jejich povídkám nedostal. Asi si toho nakládám, nebo možná lépe řečeno slibuji, moc.

Ale nejen literaturou živ je fanoušek, zamluvil jsem si u Peti Pavelka ubytování na Vítězném únoru, ještě jsem tuto skopičičku neabsolvoval, a když se letos spojí s oslavou Netopejrových **PADESÁTIN**, tak nemohu chybět.

● **16. února** uspořádal Whisky shop při příležitosti svátku sv. Valentýna „sladce“ zaměřenou ochutnávku whisky dozrávající v sudech po fortifikovaných vínech, společně s příslušným vínem. První byla Cragganmore 1990, Distillers Edition, Port Wood a k ní Porto Cáleem 1997, Late Bottled Vintage (patřící mezi tzv. ročníky století a dnes již není na trhu). Následoval Coleburn 1980, 24 y.o., Sherry Wood spolu s Sherry Pedro Romero Cream (středně sladké, pro kontrast mohli zájemci ochutnat i velmi suchou verzi sherry). Posledními vzorky byly Edradour, Madeira Finish, 12 y.o. a Madeira Henriques & Henriques 3 y.o.

Marvin

● **16. února** s Vilmou nakvap organizujeme večírek, řekli jsme si, že je vyzkoušíme pořádat každých čtrnáct dní, abychom ověřili, zda to dokážeme a zda na to opravdu máme chuť.

Bohužel já popletl datum Regisova příjezdu do Prahy a s Vilmou jsme křížem předpokládali, že **ten druhý** pozve Rámišovi, takže s obvyklou dávkou nemocnosti, pracovního vyčerpání a nespolehlivosti se nás sešlo jen pár. Navíc v tu dobu již zuřil:

Trpaslicon

● **17. února** po obědě vyrážíme s Michaelou přes celou Prahu na Trpaslicon. Na zastávce metra jsme narazili na Ellie Velinskou (moc jí slušela maska přísné slečny Zuzanky Smrťové, že bych si po letech zase přečetl nějakého Pratchetta?), která se vracela ze soukromého programu „Kdepak je má kravička: steak, steak, steak“ v nedaleké restauraci. Díky ní a dalším nasy-

čeným jsme do školy Květnového vítězství dorazili bez problémů a následkem nějaké časové anomálie jsme stihli i zahájení přednášky Celindry (Lenky W.), Faila a Hadaťiho o tom „Jak překládali Průvodce po Zeměploše“. To mám dalo zapomenout na drobnou vadu na kráse u vchodu, kde neznali nic jako jednodenní vstupné pro nás návštěvníky na jedno odpoledne, ale jistě jsme čtyřmi stovkami přispěli na dobrou věc.

V publiku složeném v převážné míře z neofanů jsem zahlédl Martu ze Šumperka, která měla podobný dojem, totiž že z celé sešlosti znala pouze mě.

V bufetu obléhaném po skončení každého pořadu jsem zahlédl Rajčátko, musím ji někdy pozvat na nějaký večírek, aby poznala fandom i z těch radostnějších stránek.

Ani jsme se nemuseli zvednout ze židlí a následovala Adélčina přednáška o Zeměplošských písničkách. Ve dvou provedeních jsme si vyslechli hymnu Zeměplochy, nej-

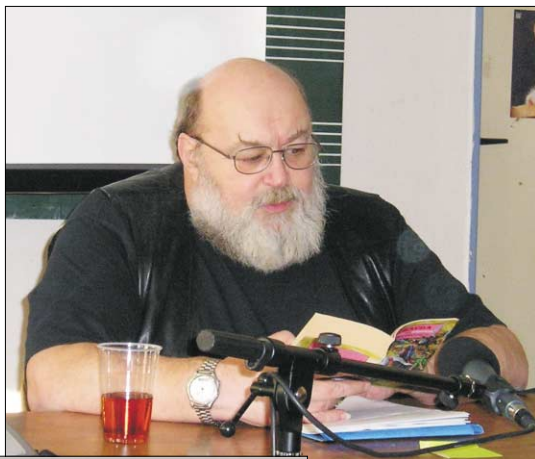
prve nám ji v Masce Fantoma opery (také jí to velmi slušelo, ostatně posoudíte sami, tato zpráva by měla být velmi hojně ilustrovaná) předvedla Lenka a na závěr tuším Skotská filharmonie.

Po dlouhé době se mi poštěstilo vyslechnout si překladatelské čtení Honzy Kantůrka, buď mívám něco jiného nebo, a to je častější, se už do posluchárny nevejdou. Tentokrát stačilo setrvat na své židli, ne že by to bylo jednoduché, stačilo, abych se pokusil ve stoje vyfotit některou masku, a už se mi na ni (myslím stále tu židli) někdo sápal.

Čtení bylo, jak ani nemůže být u Honzy jinak, excelentní, následovaly dotazy, zvláště Lenčin bratr se ukázal jako dokonalý nahrávač, ptal se na věci, o kterých Honza vypráví nejraději, a vůbec nevadilo, že jsme některé historky už znali; až je jednou budu sepisovat do Dějin fandomu, ještě budu vděčný za osvěžení paměti.

Pak jsem poseděl s Honzou Kantůrkem, Hadatim a Ivo Šmoldasem v přípravné bufetu, která sloužila i jako „VIP salónek“, a byl čas vyrazit do tělocvičny, kde právě končil FuFox svou přednášku o filmech, které nás čekají.

Během svého krátkého pobytu na Trpasliconu jsem zjistil, že se o nás starají pořadatelé dvou druhů: Komisioní roboti, kteří se tvářili a chovali jako najatá služba, v jednu chvíli mě napadlo, zda si je Hadati nenajal od Vaška Pravdy, který stejně jako

na Pragoconu seděl celý con na chodbě a cosi kul na svém notebooku (možná dálkově řídl ty pronajaté roboty), a pak zmatení nadšenci, jak je známe z obvyklých conů.

Po vyprávění nastydělého Ivo Šmoldase mělo následovat vyhlášení nejlepších masek, tady poprvé selhala organizace, protože už se dostavili dabéři Červeného trpaslíka a Černé zmije, přesunulo se vyhlášení až za jejich (mimořádně velmi zdařilé) vystoupení. Vzniklá pauza se pak

prodloužila do té míry, že by se do ní volba nejlepší masky docela dobře vešla. Ale byla to jen maličkost proti spoustě zábavy, kterou si užilo na tři sta fanoušků.

Při vyhlášení nejlepší masky – měl jsem své favority, ale musím s porotou uznat, že byly skvělé všechny (jeden nešťastník se celý con vláčel se Zavazdlem, ve kterém měl ještě Knihovnika). Pak už jsme se vydali domů, kde jsme také s úderem půlnoci znavení spočinuli.

● 19. února, zase tu máme pondělí, pracovní den. Ráno jdu vyzvednout Interkom 1-2/2007 a materiály prvního kola Akademie, pak vyrábím košílky pro rozesílání, aby pošta uznala Orientační seznam jako součást materiálů, a trochu jsme ušetřili kapsy našich sponzorů. Odpoledne vezu vše do zásilkovky a už je čas jít do RUR, to to uteklo.

Střídme jsme oslavili narozeniny Bí, grepový Jelcin, to už tu dlouho nebylo. Místo dárků jsem rozdával Interkomy, zase jsem zapomněl, ale alespoň Michaela zjistí, že není jediná, na jejíž jubileum zapomínám.

● 21. února mě navštívila Sanča Fülle, aby si předplatila IK, vezměte si z ní příklad. Byl jsem ještě plný Ďábla mezi lidmi (Jaroslavce, brzy vydá Triton), a tak jsme mluvili hlavně na toto téma. Večer jsem mezi Středničny našel Jardu Houdka, Petr Brodský je stále v rekonvalescenci, takže debata nebyla příliš koncisní, ale o to více jsme toho semleli.

Stáňa Látová referovala o Trpasliconu, pře-

žila to, ale připadá mi nějak pohublá a zapřísahá se, že to bylo naposled. ☺

● **22. února** Časně po ránu do Tritonu pro další knihu edice PS U nás v Agonii od Evy Hauserové, pak se u mě na chvíli zastavil slovenský fanoušek Milan Konečný, ten mě upomněl, že se nic neděje s projektem vydání starších antiutopií. Myšlenka vydat v jednom svazku *Ďábelský rok a Převychované* od Bardy mi připadá čím dál zajímavější, musím ponounout Stasa.

Pak jsem vyrazil na křest knihy *Fúze energie vesmíru*, vydané Mladou frontou. Ze scifistů jsem tam narazil na Zuzanu „Polí“ Kupkovou a na Stánu Lálovou s dcerou Dášou.

Kmotři knihy Fúze, energie vesmíru: VI. Remek, V. Pačes, M. Řípa

Stáňa pracovala v ústavu s jedním z překladatelů knihy. Křest knihy moderovala Marie Dufková, tuším že matka Edity. Krstným byl VI. Remek, kosmonaut a poslanec Evropského parlamentu, celkem překvapil souvislým a bezmála konkrétním proslovem, bylo vidět, že se jako jeden z mála politiků skutečně trochu orientuje v problematice energetiky.

Večer jsme s Michaelou v Kraku narazili na Jarka Mosteckého, já dostal od Silvie přečtené rukopisy, Pagimu jsem předal kupu recenzních výtisků, předtím jsem je ale ukázal Islingtenské mládeži, aby viděla, co pro ni Triton vydává. Domluvil jsem se s Veselou Haninou a Dvořáčkovou Janinou na vydání jejich reportáží v IK.

Tom Němec mi donesl novou Pevnost, když jsem ji otevřel, Hanina mi ukazovala svůj příspěvek, vykouknul na mě z ní pan M. Burns (ale popiska tvrdila, že je to O. Jireš).

Vítězný únor v Březové

● **23. února:** Potřeba oslavit už padesátiny přivedla Karla Petříka k nápadu navštívit po letech slavnosti na počest Vítězného února v penzionu Pohoda v Březové nad Svitavou. Nedalo mu velké práci mě přesvědčit, abych se přidal, až mi to bylo hloupě vůči ostatním, kteří mě také zvali a které jsem odmítl. Nikdo z nich ale nemá tak pohodlné auto a nevrací se již v sobotu zpět do matičky Prahy.

Vyrazili jsme po druhé hodině, a abychom netrpěli fádností dálnice, nastavil Netopejr na GSM udělátku-vyhledávači režim nejkratší cesta bez ohledu na kvalitu vozovky. Chvilími jsme pak jeli po silnicích, které cestáři přestali udržovat na protest

proti ruské okupaci a pak už s tím nikdy nezačali. Celou cestu jsme poslouchali velkolepé bubnování japonské skupiny YAMATO. Myslím, že by se ještě dnes dalo vysledovat, kudy jsme jeli (řekl bych, že tam dodnes slepice nesnášejí).

V Březové již byli Šumperáci a Olomoučáci v pionýrských a svazáckých krojích, opatřených dosaženými hodnotami a medailami za zásluhy. Jednací sál soudruzi vyzdobili vlajkami všech zemí tábora míru a socialismu, portréty Klementa Gottwalda a velkou bustou V. I. Lenina (Uljanova), natřenou na různé, přece jen už je za ta léta trochu otlučený, tak aby nedělal ostudu. Soudruh Skrblík nám „rozdal“ upomínkové hrnečky,

na které nechal vypiskovat logo akce a jméno soudruha, každý jsme mu pak ještě rád musel dát padesát korun na stavbu továrny na tužky ve vietnamském vnitrozemí. Pak dorazil soudruh Dáreček, ten nám dal každému miniaturní dárkovou fusekli s jedním bonbonem *Kravka Poľska* a zcela nesoudružsky za to nic nechtěl. Žel z objektivních příčin daných materiální podstatou světa nemohl přijet MUDr. Škorpík, přemožený nějakou infekcí, kterou na něho dozajista seslali agenti imperialismu. Stranická buňka Malevilu Franta Moravec, Jindra Rozenkranc a Netopejr pak musela řešit dialektický problém, koho místo něho do mariáše.

Já to tedy nebyl, jednak bych jen kazil hru a pak jsem si při poslední měnové reformě zapomněl schovat desetníky. Soudruh Mikeš jich sice měl asi kilový pytlík, ale mám za to, že ještě nenazrála doba pro radikální revoluční přerozdělení. Možná že by mi ze svého úžasného váčku, původně snad na šňupavý tabák, odsypal Netopejr, ale já raději užíval možnosti popovídat si od 18.00 do 3.00 s fany, které potkávám jen zřídka.

S Ifanem Gajdoštinem ze Šumperka, s Dášou Mehešovou, jedinou letošní delegátkou ze Slovenska, Lenkou Turečkovou, s Robertem Ramešem, Jolanou a Honzou, to jsou sice Pražáci, ale tamní životní způsob nějak nepřeje důkladnějšímu rozhovoru. Koši mi vyčítal, že jej v Interkomu komolím jako Kóšiho, nejsem si toho vědom, ale není vyloučené, že se to někdy stalo. S Lucasem jsme do hloubky probírali současné problémy fandomu, ale nejsem si jist, zda si z toho do rána něco zapamatoval. Pagi i zde hlavně četl, aby mohl nakrmit nenasytný chřtán Sardenu další recenzí.

Jiřka se vracela do Brna na kole v něčem, co vypadalo jako oděná do kosmického prostoru. I jezdit na kole je už dnes věda.

Přitom jsem snědl neskutečné množství dobrot, kterými nás zásoboval náš kuchař a ubytovatel Franta Monhart, ochutnal Lucasovu skořicovou medovinu a vypil spoustu tequila, kterou dovezl Netopejr.

Okolo třetí, když zábava umdlévala, jsem zjistil, že za své vzala i láhev kaktusové, kterou Karlovi vrátil jako čestný dluh Franta Moravec, a že bude poněkud problematické umístit Karla do postele, nicméně s Jolaninou pomocí se to podařilo rychle a elegantně.

● **24. února** ráno okolo desáté začala snídaně, která plynule přešla do oběda. Pak jsme usoudili, že již nastala dostatečná detoxikace řidičova organismu, zaplatili jsme, rozloučili se s vytrvalejšími soudruhy a vydali se do Svítav, kde nám Franta Moravec v místním muzeu (v tu dobu již zavřeném, velký dík panu kustodovi, že nás vpustil) ukázal velkolepou výstavu lega, kterou zorganizoval a do které zapůjčil i svou sbírku. Pro Karla to bylo velmi inspirativní a tuším, co teď bude dostávat Simon Armin za hračky.

Do Prahy jsme dojeli právě tak, abych stihl Argentinský večírek u Honzy Vaňka jr., pořádaný při příležitosti návštěvy Jana Havliše v Praze. Zavola jsem Regisovi, zda trefí, a ukázalo se, že sedí v baru (mléčném) se Štefanem Huslicou (pro mě jedním ze tří nejlepších slovenským SF spisovatelů) a jeho přítelkyní, kteří jsou zrovna na dovolené v Praze.

Kupodivu jsem je našel a bylo to velmi příjemné setkání, Števa a Elenku jsem viděl naposledy snad na Parconu v Brandýse. Pak jsme se přesunuli do Argentinské, tedy bez E., která se mylně domnívala, že jde o pánskou jízdu, pravda také jsem s sebou neměl Michaelu, ale to proto, že bez mého dohledu do sedmi ráno četla nějakou Cherryhovou, tyhle mnohadráňné ságy by se měly zakázat.

U Honzy zbylo od minulého večírku pár lahví vybraných vín, ale žádná vývrtka, naštěstí pro analytický mozek matfyzáka a šikovné ruce chemika vybavené silným vrutem, šroubovákem a kleštěmi to nebyl zásadní problém.

Števo, který také občas ztrácí čas četbou internetových diskusí, si povšiml, že se zde sešla celá satanská klika kritiků současných spisů, vyhlásili jsme tedy večírek za černou mši nepřátel české SF se slovenským pozorovatelem. Pak proběhla minikonference na téma alternativní historie v česky vydané SF.

Omluvil jsem Ivana Kmínka, kterého postihla nějaká nepřijemná chřipka, na osud Klímových se musím zeptat v pondělí, možná se o večírku, pokud neotevřeli mail, ani nedověděli.

Po čase ještě dorazili Viktor a Hanička Janišovi, ta opět upekla své skvělé šneky, některé na Honzovu počest se šmakounem. Bylo to od ní velmi milé, protože a) otročí na obřím slovníku šlechtických rodů, b) bez ní bychom se cpali samými kupovanými produkty z pytlíků a fólií. Pošmáklí jsme si, ale mým prostým selským chutím lépe vyhovovaly varianty bez exotických koření. Hanička tak nějak freudovsky zapomněla doma na lince Viktorovy dietní tvarohy, a tak musel jíst s námi, i když se to alespoň snažil prokládat zeleninou.

Viktor poreferoval o tom, jak daleko je vydání **Jonathana Strange a pan Norrella**, a do svého hovoru již vplétal zmínky o **Kvítku karmínovém a bílém**, což bude jeho příští překlad a hlavní téma hovoru v nejbližším roce. :-)

Já si se Števem dohodl, že vydáme česky jeho povídky o alternativní historii Slovenska, Čech a Československa, arcíř pod tou podmínkou, že je Regis přeloží do češtiny. Honza nám přečetl několik kultovních vět z letošní CKČ, Regis se Števem vedli debatu o principech fungování alternativních světů a historií.

■ **24. února** navštíven pořad Měsíční podvod? na hvězdárně. Samotnému vyvracení teorie o tom, že všechny záběry z Měsíce vznikly ve studiu, byla věnována rozumně jen závěrečná třetina, hlavní část tvořily informace o programu Apollo. Představení patřilo k povedeným a také k velmi navštěvovaným, takže sraz půl hodiny před začátkem byl na místě.

Marvin

● **26. února** v RUR skoro kompletní osazenstvo, Jana donesla Bí dárky a přivítala ji mezi nás „ohmatané pažby“, Tíri oslavovala šestadvacetiny a donesla velice exkluzivní bonboniéru, ptal jsem se jí, kdo si jí tak váží, pravila, že ji koupila sama. Ocenila se správně.

● **27. února** se u mě zastavil šumberský dinosaur Pavel Konupčík, měl v Praze nějaké jednání s Jirím Suchým, a tak jsme chvilku dali řeč o Akademii, poradě, a hlavně mi donesl předplatné IK :-)

● **28. února** ráno mi mailoval Tunelář, Avanti je v prosinci zasekané, náhradní termíny jsou proti Poradě SFK nebo Avalconu, hádejte, co jsem mu poradil.

Pak se u mě zastavil Honza Poláček, donesl výborné grafické návrhy pro další knihu řady Paralelní světy.

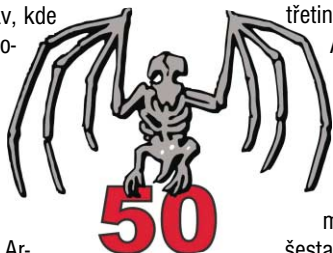
Večer Středečníci: Jana, bývalá spolupracovnice Františky V., pracovala na digitalizaci fondů NK, ale vyprávěla tak úděsné historicky, že se jí nelze divit, že odešla do komerční sféry.

● **1. března** po ránu jsem zašel pro recenzní výtisky a pro SF k posuzování do Tritonu. Staso Juhaňák mi zase připomněl nerozvázně daný slib napsat Dějiny fandomu, ta myšlenka se mi líbí čím dál víc, proč se s každým rozkmoťovat jednotlivě, vždyť se to dá udělat takto ve velkém. Večer v Kraku získávám od Pagiho poslední podpis pod dopis na MV s novými inovovanými stanovami fandomu. Silvie a Lenka dočetly rukopisy, ach teď to povleču domů. Vedle stolu, kde debatovali Peřo Pavelko a Dáreček, seděl Mirek Žamboch+nějaký odborník na střílení, soudím tak z vyměřované literatury. Věnoval jsem jim reklamní kalendářky a plakátek na Mirkovu poslední knihu, název mi vypadl, něco jako Drsný spasitel.

● **3. března** jsem uspořádal menší večírek pro Števa Huslicu a jeho přítelkyni Lenku, kteří se přes Prahu vraceli domů. Regis už stačil přeložit první Števovu povídku, viz **24. únor**, takže ač Honza Vaněk jr., z důvodů, které ozejmím dále, nepřipravil kulturní program a Viktor, který by mohl dát k lepšímu něco ze svých nejnovějších překladů, vůbec nedorazil, bez čtení jsme nezůstali.

Jinak byl večírek trochu chaotický, včas dorazily pouze Julie a Sanča, Vilma a Huslicovci uvázli v zácpách a Martin do osmi trápil studenty matfyzu – obor psaní počítačových her. To za nás nebylo, škola v sobotu. Nejdivočejší docházku měl ale Honza Vaněk jr.; přiběhl v půl sedmé, pobyl dvacet minut a vrátil se na Václavák do divadla, to hrdinně přetrpěl a v půl desáté byl zase zpátky.

Probrali jsme život, knižní trh a SF na Slovensku, já jsem Sanče ukázal další drobné pokroky při vydávání její knihy, Michaela si pohrála s Karolínkou Klímovou, zkrátka každý si př-

šel na své. Rozinky našeho večírkového mládí tu nebyly, ale převedli jsme se jak zamlada.

■ **3. března** zhlédnuto ve Scale filmové představení *Občan pes*, a i když mi praštnost nevádí a jednotlivosti i pobavily, celek se se mnou poněkud míjel. Asi je mi ten Bangkok vzdálenější než Montmartre.

■ **4. března** byla neděle a Áčka zorganizovala návštěvu výstavy orchidejí v arboretu MZLU. Pet byla vybavena foťákem, takže ty nekrásnější květy jsou zdokumentovány (jen z doprovodného zvířectva odmítla zvěčnit různé šváby, přitom sklípkan jí nevádlil). Na závěr si ještě Áčka nakoupila několik rostlinek do své domácí botanické zahrady.

Marvin

● **5. března** jsem v RUR potkal Jirku Pavlovského, odevzdal mi svůj formulář a vyčetl mi, že není v seznamu zasloužilých starců s celoživotními zásluhami. Akademie by se nad tím měla zamyslet.

Pak mi Honza Macháček a Jiřina Vorlová myli hlavu za komentí v minulém čísle. Snažil jsem se vysvětlit své motivy, ale když jsem si to znovu přečetl, došlo mi, že jsem dělal dost zbytečnou věc, vždyť formálně bylo žádosti o opravu učiněno zadost, a pokud v tom někdo vidí něco jiného, tak stačilo připomenout heslo podvazkového řádu: „Hanza tomu, kdo špatně smýšlí“. Já tam nic z toho, co mi bylo vyčítáno, nenapsal. :-)

Honza a Jiřina jsou ovšem zasloužili dinosaury, a tak si obšírnější odpověď zasloužili.

Doma mě čekal Jarda Olša jr., probrali jsme možnosti jak dokončit Supermegamloka a pak jsem si ještě telefonoval s Frantou Novotným o jeho přednášce na S-conu. Bude věnována S. Lemovi a už se na ni těším. A hlavně až si budu chtít udělat radost, pošlu všechny a všechno k čertu a přečtu si zase Golema XIV nebo Pánův hlas.

■ **6. března** se konala vernisáž Komiksově šaliny a nechyběli u toho ani zástupci Pochmurné neděle. Prohlédli jsme si nainstalované komiksy (za provozu by to bylo náročnější a i tak jsme se docela mačkali), vyslechli úvodní proslovy, doprohlíželi komiksy a za hodinku se zase sešli v Legendě v rámci klasického klubového úterka.

Marvin

● **6. března** večer jsem se sešel s Honzou Poláčkem a Ondřejem Müllerem na přátelském posezení doplněném mudrováním nad stavem a vyhlídkami české SF.

Dost času jsme věnovali fenoménům Kulhánek a Harry Potter. Můj názor je, že jen část úspěchu JK je dána tím, že jede na tarantinovské vlně cynizmu a drsného černého humoru, o to se zde snaží každý druhý, Jirka se od stáda soupeřníků a epigonů liší svou pracovitostí, pečlivostí a touhou po dokonalosti. A jeho tajným trumfem je, že vlastně píše humoristickou literaturu.

Zmínil jsem se o své nevymáchané hubě a o tom, jak jsem se zase dotkl našich psavců poznámkou o tom, kolik vydavatel ušetří, když dá přednost domácímu psavci.

Ondřej pravil, že právě láce domácích autorů (potažmo komparativní výhody, které jsem uvedl) mu umožnila protlačit projekt „Česká říše“ přes penězomilné majitele Albatros/Bontonu, a že to samozřejmě je přesně tak. Mimochodem, projekt se dobře rozjel, řada autorů již odevzdala napsané povídky. Na

rozdíl od ostatních v poslední době vydaných „antologií“ to tím ale nekončí, Ondřej se chová jako skutečný editor, povídky vrací k dopracování či přepracování a u některých vůbec váhá se zařazením.

● **7. března** se ráno dovídám, že Jirka Doležal a Miloš Podpěra nedorazí pro chorobu SSSR, ach jo. Ale i tak se nás sešlo dost.

Dáreček přítomným ženám a dívkám rozdál růže (do vyčerpání zásob, která dřív přišla...), KJV vyslal reprezentativní delegaci v podobě Honzy Kantůrka a Leonida Křížka s přítelkyní, přišli Středečnicki vedení Jitou Splítkovou, Darth Zira s Ritchiem, z Japonska si k nám odskočil Bidlo (hned jsme domluvili schůzku v redakci IK), později se ukázal i slaměný vdovec Vladan s Potlachem, včas dorazili Honza Hlavička (a vynahradil si minulou skoroabsenci), Franta Novotný, Martin a Vilma Klímovi, na chvíli, než jej odvolal LARP, se ukázal Richard Klíčnick, chyběl jen JWP. Cellindra se mě vyptala na všechny neznámé přítomné, příště bude vědět, kdo je kdo, a od toho vlastně naše sešlosti jsou.

● **8. března** v Kraku panoval nezvyklý klid, rozdál jsem děvčatům práci a knižní odměny a ponechal je na pospas Bidlovi a jeho historikám z Japonska.

Pak jsem s Haninou Veselou probíral chystanou antologii *Cynická fantasy* a nejspíše se jen o minuty minul s Jiřinou, která mi nesla formulář Akademie.

● **9. března** dorazil do redakce následující dopis, pro mě znamení, že je čas pracovat na dalším IK:

Zdravím redakci a dovoluji si poslat příspěvek, ono se pořád něco děje a pořád se ten život přecezený přes SF náhled ukazuje poněkud jiný, než když je člověk naprosto v normě – což by byla nuda.

Liba Čermáková

■ **10. března** jsem uspořádal letošní rum party, které se mohla zúčastnit i uschnopněná HT (přinesla nám ovocný salát). Kromě deseti rumů byl k dispozici i standardní kopec pochutin a došlo i na méně náročné hry jako *Želvy*, *Land unter* a *Sabotér*. Večírek se vydařil, jen koktejly se letos poněkud nepovedly.

Marvin

● **10. března** vyrážíme s Michaelou nevlídným ránem na psí vycházka na Letnou do míst, kde možná bude chobotnicovitá Kaplického Národní knihovna. U Písecké brány už v drobném, ale nepřijemném deštiku podupávali Martin Čapek, Standa Čermák s manželkou a později dorazil i Komár. Historik architektury Zdeněk Lukeš nás provedl ulicí Na valech, dost mě překvapilo, že část tamních nádherných domů vznikla jako byty pro úředníky na začátku minulého století.

Knihovna by měla stát v místech, kde se už uvažovalo o koncertním komplexu pro Českou filharmonii. Čtělí ji zde vystavět Dvořákamilovní Japonci. Podle verze, kterou jsem znal, se věc nepodařila kvůli aroganci Klausových úředníků, kteří by se stavbou i souhlasili, kdyby si Japonci vybrali místo někde na Chodově nebo v Řepích. Naopak Lukeš říkal, že to celé byl nějaký pokus o praní špinavých peněz a že to po odhalení vedlo k odvolání několika japonských ministrů. Že by zase české buranství ukázalo i svou užitečnou tvář?

Jen co vycházka skončila, vysvitlo slunce a pěkné počasí vydrželo do konce víkendu.

Zdeněk Rampas

MINICON 2006 aneb za sci-fi do kina

Dne 25. listopadu v sobotu proběhla jednodenní akce s dlouholetou tradicí, pořádaná Klubem Julese Vernea za podpory SFK Avalon. Tentokrát se pražský Minicon neuskutečnil v Národním technickém muzeu, nýbrž v kině Sigma na Spořilově. Nakolik se nové místo konání osvědčilo, nemohu posoudit, neboť jsem žádný Minicon dosud nenavštívila. Na tento con mě přilákalo zejména slavnostní vyhlášení soutěže *O rukavici lorda Trollslayera*, které se několikrát rok účastním, a také nezanedbatelný fakt, že Spořilov nemám od svého bydliště zase tak daleko.

Protože kamarádka Janina Dvořáčková opět hanebně selhala – namísto tomuto setkání dala přednost brigádě v tiskárně (doufám, že se tiskla alespoň sci-fi) – dorazila jsem do kina Sigma bez ní. U vstupu jsem zaplatila dobrovolné vstupné (neprozradím kolik) a hurá za lapáním nových informací.

Jako první mluvil Ondřej Neff, který svou přednášku zahájil steskem nad tím, kolik průtahů provázelo poslední vydání jisté jeho knihy; u čehož jsem však bohužel nebyla, protože deset hodin ráno je na mě o víkendů přece jen pohříchu brzo. Dorazila jsem až na *Svobodné zednáře včera a dnes* Ivana Štampacha, kde jsem si vyslechla stručný průřez dějin zednářských lóží od cechů středověkých stavitelů chrámů, přes rosenkruciány až po současné zednářské lóže v Čechách a na Slovensku, což mě osobně zajímalo nejvíc. Potom přišlo na řadu vyhlášení *Trollslayera*. Michael Bronec si pozval na pódium nejprve přítomné porotce (z nichž někteří, jak je u této soutěže zvykem, se podíleli také na ilustracích) a pak přišli na řadu postupně autoři.

Zajímavé bylo, že letos poprvé ocenění autoři nedostávali od Michaela při nástupu sborník *Drakobijců*, takže si nemohli na posledních stránkách nalistovat příslušnou tabulku s umístěním a házet významné pohledy do publika, že oni už vítěze znají. (Sborník dostali všichni až nakonec.)

Z umístěných jedenácti autorů bylo přítomných tuším osm, což beru jako dobrý výsledek. Čtyři jsem stihla odchytnout, aby se mi podepsali do sborníku *Drakobijci VIII*. (Sbírání autogramů je na conech má oblíbená činnost). Jen mě překvapilo množství nováčků, zatímco část „starší generace“ skončila až v druhé desítce, ale snad je to tak dobře.

Přednášku o tom, jak lze ukrást Pluta (Pavel Koten) jsem bohužel nestihla, stejně jako jsem se nedozvěděla od Františka Novotného odpověď na otázku, jestli si vytvořili roboti víru v boha – protože, přiznávám, byl čas oběda a mě nenapadlo nic lepšího než si dát v baru nezdravý smažený sýr s ještě nezdravějšími hranolkami. V předání vůbec bylo rušno, neboť na tomto Miniconu se poprvé uskutečnil projekt Petra Čáslavy FanTV.

Petrovi Čáslavovi, který vzal na con kameru, dělal modérátora reverend Silver. Rozhovory se točily s většinou přednášejících, přítomnými spisovateli, případně nakladateli. Když už měli všechny celebrity odchytnuté, napadlo je natočit „nějaký štek“ pro zpestření s „náhodnou návštěvnicí conu“, to jest s mou osobou.

Já a mluvit před kamerou... No... Štěstí, že se to nakonec do celkové stopáže, kterou lze na internetu stáhnout, nevešlo:-)

Dalá jsem si sodovku na povzbuzení, zdržela se klábosením s různými lidmi, s kterými jsem už dlouho chtěla hodit řeč (případně je otravovat, kde se zasekla má povídka atd.). Krátce jsem nakoukla na přednášku Ondřeje Nekoly o *Transhumanismu budoucnosti lidstva* a potom Egon Čierny křtil očekávaný román Jiřího Kulhánka Stroncium. Velká škoda, že se Mistr nedostavil. Knihu mám, ale nepodepsanou. Průšvih. Budu muset něco vymyslet. (Svůj tajný plán samozřejmě neprozradím.)

Místo abych po křtu, který se odehrál bez autora, šla na film „V tom domě straší“, dostala jsem chuť na pořádnou večeri. Že se v druhé třetině probíhajícího conu z místa pořádání odcházet nevyplácí, jsem pochopila, až když jsem se (najedená) o něco později vrátila.

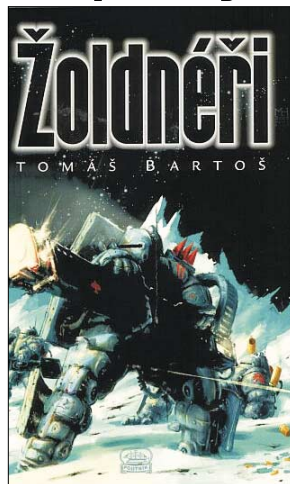
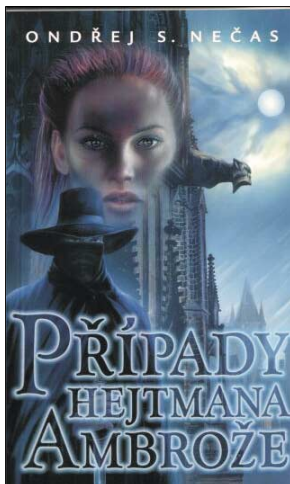
„V jako Vendeta“ se mělo promítat ve velkém sále od osmi hodin. (Když jsem v kině, přece musím také zhlédnout nějaký film, ne?) K mému zděšení bylo předsalí ztemnělé a téměř prázdné. Dozvěděla jsem se, že film se začal promítat ke spokojenosti všech přítomných už o půl hodiny dříve, tudíž jsem beznadějně promeškala začátek, který je prý „velmi dobrý“!

Zdrčeně jsem se posadila ke stolku k Františce Vrbenské a Editě Dufkové, což se ovšem ukázalo neméně zajímavé, neboť obě dámy právě plánovaly Menu s jednotlivými chody na kani-balskou hostinu. Ta se poprvé uskutečnila na Parconu v Neratovicích a pro velký úspěch se měla opakovat na nastávajícím Fénixconu. Okamžitě jsem využila příležitosti a vyslovila prosbu, zda by nebylo možné vtěsnat mezi chody také mé oblíbené Aztéky – respektivně maso po aztéckém způsobu – s kukuřicí. K mé radosti byl návrh přijat. V blízkosti baru přítomný Silver se nabídl, že bude v roli „kuchařky“ jednotlivé chody rozdělovat. A tak se také později stalo.

Můj dojem z miniconu byl – i přes ten „debakl“ s Vendetou – veskrze kladný a těším se za rok na další setkání.

Hanina Veselá

Klub Julese Vernea právě vydal

Zpráva z Eroticonu 2006

Na cony jezdím přibližně dva roky a za tu dobu se stalo jakýmsi pravidlem, že z každého napíši alespoň pár vět.

Eroticon, tedy akce zaměřená na erotiku ve sci-fi a fantasy, se konal v sobotu 29. 4. '06 v KD Kocour v Praze na Proseku.

Opět jsem se tam nevydala sama. Navštívit tuhle akci byl už někdy v únoru nápad Haniny Veselé – dobré to duše na cesty po krásách našeho hlavního města. Vzrušení, se kterým jsme na akci jely, brzy opadlo, jakmile jsme zjistily, že cesta, respektive hledání zatoulané kocoura, bude trvat déle než celý con. Možná to byla naše chyba, nebo za to mohla ta černá kočka, která nám přeběhla přes cestu, ale faktem je, že mapa, kterou jsme měly k dispozici, měla hodnotu takřka nulovou. Také jsme pojalý podezření, že pořadatelé akce záměrně naočkovali zdejší obyvatelstvo. Obzvláště nejspíš dosti slušně podplacení duchodci zapírali, kde ten Kulturní Dům vlastně je, a my přes hodinu bezcílne bloudily.

Naše bloudění ukončila nenápadná kočička na dveřích nízké, nehezské budovy. Na akci byla sleva na vstupném, pokud člověk přišel v erotickém kostýmu. Mno, u mě by to nehrozilo, i kdybych tam přiběhla nahá, ale Hanina vypadala přitažlivě, takže jsem myslela, že nárok uplatní. Jenomže dlouhé bloudění a mrznutí (kdo by to řekl, že je skoro v květnu zima) se na nás podepsalo natolik, že naše nálada měla teplotu okolního vzduchu. Navíc neprošel její návrh na to, abychom vstup dostaly zdarma z důvodu shody hodně špatných náhod, které nás k cíli nedokázaly dovést včas. Mladík u trezorky na peníze ze vstupného vypadal ještě našťavější než my, takže jsme se rozhodly pro taktiku „nekrmit a nedráždit“, zaplatily stovku a vydaly se za zábavou. Nebo za něčím teplem do bříška? Vlastně ano. Připadalo mi, že návštěvnost sálu, ve kterém se program odehrával, byla menší než návštěvnost tamního bufetu.

Grog za dvacku, medovinka za čtvrtinu stovky, z nedostatku malých sklenic džusík či minerálka podávané výhradně v půllitru (což se mi líbilo, jsem džusofil), nebo dva toastíky, to je jen výčet dobrot zde prodávaných. Konec konců, aby ne. V celé budově byla zima jak za polárními kruhem (asi proto se tak prodávaly alko nápoje) a některé spoře oděné účastnice se záhy začaly zahalovat. Potkaly jsme i pár spoře oděných účastníků v bederních rouškách, nebo jinak zakrývajících pouze to nejnnutnější, kteří spolu se spoře oděnými účastnicemi tvořili v bufetu a na chodbě různá fotogenická seskupení.

Také mě napadlo, jestli nebyla akce pořádána spíše pro obyvatele domu naproti, jelikož právě z něj byl dokonalý výhled například na dámské toalety. Ale to jen na okraj.

Dobroty nabízené ve velkém sále měly docela jinou přchuť. Stihly jsme kousek Roggyho přednášky o milování našich předků, kde se zmiňoval mimo jiné o nejstarším řemesle na světě, o tom, jak důležité bylo pro udržování kázně v armádě na kdejakém tažení (s čímž souhlasím, protože kázeň a pořádek musí být). Takže když se někde objevily opravdu početné hordy, nepřítel brzy zjistil, že třetinka z nich se pro armádu původně vůbec nenarodila.

Také výčet z dobových pramenů a trestech kdejaké děvečky, když do toho „omylem“ spadla, vyzněl sice vtipně, ale ve

skutečnosti to asi žádná legrace nebyla. Když uvážíte, že tehdejší mocnější představitelé byli otci velkého počtu z oněch omylem zplazených dětí, pak bylo utrpení mnohých, jak se dnes říká svobodných matek, ještě větší.

Už nevím, o kolika nevěstincích v Kutné Hoře byla řeč, ale faktem je, že odtamtud pochází polovina mojí rodiny. Budu muset navštívit tetu, jejíž muž krátce před smrtí část rodokmenu dokončil a zjistit, kdože moji předkové vlastně byli. Prý řemeslníci, říkala mi nedávno. No jo, ale jaké řemeslo provozovali, to už se nezmínila.

Protože to v sále foukalo jako na větrné hůrce, odebraly jsme se zase do baru. I když musím přiznat, že tak katastrofální to zase nebylo, jelikož právě tenhle con byl snad jediný, na kterém jsem si v důsledku nedýchatelnosti atmosféry nepřipadala jako na jiné planetě (i když to nikdy není na škodu).

Do sálu jsme se vydaly až na vyhlášení výsledků literární soutěže, kde Hanina zabodovala, když získala krásné druhé místo v Dryáku Marti Sodergeren a později i vyjádření ke své povídce. Asi také začnu psát erotická literární díla, i když v mém podání z toho vyleze nejspíš pěkná konina.

Petra „Alraune“ Neomilnerová měla přednášku o čarodějnicích jako erotickém symbolu. Za čarodějky byly považovány většinou ženy starší, ošklivé, nemocné či jinak se lišící, nebo lidé chromí či mentálně postižení, byli všichni trestáni za své odlišnosti. Vzhledem k tomu, že pánové té doby byli pěkně mazaní a hlavně u moci, odnášely to většinou opět ženy. Jakoby chudák mladé dívky mohlo za to, že dobře vypadá, nedej bože něco ví. V tomhle ohledu se dost divím, že lidstvo přežilo středověk, i když je pravda, že nějakých pět set milionů obyvatel Země nebylo mnoho. Vlastně ono to tak nebylo ani o mládí a kráse, jako spíše o toleranci sousedů. Jakmile se tehdy někdo rozhodl, že má za sousedku čarodějkou, tak tomu tak prostě bylo a tečka (je tomu tak i dodnes, zrovna jsem jednu viděla na zahradě, ale neudám jí). Přitom šlo o pouhé nepochopení toho či onoho, což se bohužel vysvětlovalo dosti těžce. Doplácely na to i malé děti, tříletá děvčátka a malí chlapci, se kterými bylo zacházeno jako s dobytkem.

I v dnešní době máme tendenci přiřazovat věcem, kterým nerozumíme, různé magické přívlastky. Jenomže dnes mě nedovlečou na náměstí a veřejně neupálí (doufám). Ale nejen lidé byli souzeni za podivné zločiny. Vězněna a zabijena byla také zvířata (kozy, kočky) a zajímavé bylo, s jakou precizností (ne vždy a ne všude) se o konkrétních procesech vedly záznamy. Hodně to zlehčují, to si uvědomuji. Určitě by neškodilo tuhle přednášku opakovat častěji, jelikož nikdy nevíte, kdo vás přestane mít rád.

Odpoledne přišlo, jenomže jsme se musely vydat k domovům. Toho dne jsme přišly opravdu jen na chvíli. Ostatní přednášky jsme už nestihly, ale tedy alespoň já doufám, že se s nimi ještě někde setkám.

Děkuji za další zajímavý zážitek, jenž mi byl mimochodem předpovězen i ve snu. Čirou náhodou jsem se toho dne podívala do snáře.

A vida, ono to má něco do sebe.

Jana Dvořáčková

NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR čili „jen ať krajem vítr fičí, světem táhnou výletníci“

Donedávna jsem se mylně domnívala, že přesouvati se z místa na místo lze při stěhování, případně kvůli návštěvě conu. Opouštět Ves jen proto, abych se pokochala něčím pozoruhodnými místy, se mi jevílo jako ztráta času. Ovce potřebovaly napojit, králci nakrmit a seno usušit. Přátelé, není tomu tak, naše země skýtá zájemcům mnoho výjimečných lokalit – takových, za jaké by např. Američani i duši d'áblu upsali.

Protože Permoníkov se nachází v sevření země překutané, hrboilaté a turisticky zajímavé asi jako betonový památník, nezbyvá než za nefalšovanou přírodou i vyjet. Pokud se zájemci nejeví jako cosi skutečně syrového prostý pohled na Chánov. Tam lze dojit i pěšky, stačí si to namířit k Rudolické čističce, což je monstrem, které jsem obhlídla jen letmo. Míjeli jsme je a bylo schované za nerovností terénu. Od znalců se mi dostalo poučení, že právě sem se stékají splašky z celého Mostu. Podle velikosti zařízení jsem usoudila, že Permoníkov hladu nestrádá.

Za čističkou by se k nám z USA jistě nehnali, odhaduju, že dokonce ani za letištěm. I když u Amíků jeden nikdy neví. Zamanou si do Brd a hurá, už se tam i cpou. Mostecké letiště je nudné, nic než trávou porostlý plac, kde jsem nezahlídla ani letadýlko Káně. Teplice, tof jiná káva. Zdály. Bližší pohled odhalí poutníkovi budovy buď zcela, či zpola prázdné, erozí poničené a smutné skoro tolik jako kostel svatého Bartoloměje, na jehož schodišti neroste tráva, nýbrž celé stromy. Ale věž má tenhle svatostánek pěknou a taky vysokou.

Vyvalovala jsem oči nad jevem, který jsem v Krásnovsi zhlédnout nemohla – a v Mostě jsem taky neměla příležitost. Po Teplicích se docela volně pohybuji muslimky v šátcích a nikdo se nediví. Víte, co by tohle udělalo se sousedkama, co se scházejí v krásnoveském obchůdku? Přímou tu nádheru vidím. Fakt je, že ony mohamedánské dámy měly šátky na hlavách a dlouhé kabáty, ale taky se jedna nesla v pantofličkách, co by se hodily leda tak do serailu. Měla, chudinka, stejně rozpukané paty jako já, když jsem naboso obouvala holínky, abych se cestou do chliva moc nezdržovala. Ty pantofličky si ta prorokova vyznačka vzala na nohy v lednu, možná chtěla potkat dědouška Mrazíka.

Teplice jsou lázeňské město, na vesnici poznamenané občanky tam patrně přípraveni nejsou. A já jako na potvoru dostala chuť na zmrzlinu. Moje cesta vedla do nejbližší cukrárny, kde mi cedulka na pultě slibovala, že ke třem kopečkům dostanu polevu zadarmo. Proč ne, na tři kopečky jsem měla chuť, zvláště když nápis na skle oznamoval, že jeden je za šest Kč. „Poleva není, jenom v létě,“ sdělila mi prodavačka, zjevně zaražená, protože já se vehementně domáhala zrovna polevy. Projevila jsem úmysl pojísti zmrzlinu uvnitř provozovny a dívka, překvapená mým dotazem na to, zda i v zimě platí na skle vyznačená cena, mi prozradila, že ano – pokud si pochoutku odnesu s sebou. Budu-li konzumovat uvnitř, bude to kopeček za sedm. Může se mi někdo divit, že jsem cukrárnu opustila

tak rychle, až mi málem dveře zůstaly v ruce? Protože, milí milovníci SF, Vám neuniklo, čeho já byla na Vsi ušetřena. Člověk si chce něco koupit – a musí, aby nepadl hladem a vyčerpáním. To sice u zmrzliny neplatí, ale osvěžit se jeden taky potřebuje. Při této činnosti je vystaven logickým veletočům, jimž já pracovně říkám „akce pitomec“. Vy, kdož jste nakupovali v hypermarketech, zatímco já pro čerstvé chutné housky jezdila tři kilometry, víte, o čem je řeč. V posledních dnech mě ale přivedla k úžasu záležitost, na kterou se nezmošli ani v hypermarketu nejméně pronásledovaném obchodní inspekcí. Přčetla jsem si fakturu za dodávku elektřiny. Něco tak pozoruhodného mohlo vzniknout jedině pod záštitou Červeného trpaslíka, jinak si to vysvětlit nedovedu. Cena za dopravu el. proudu mi přivodila představu náklad'áku, z něhož řádně omontérkovaní hrdinové skládají hromy a blesky. Moje blond'atá hlava to jinak nevstřebává. Teď si dávám pozor, co se v mém okolí nabírá na lopatu. Kulový blesk si poskakuje sem a tam, bouřka courá po nebi, tak nad čím žasnu.

Další účetní veletoč na mě jukal z faktury za plyn, kde se kubíky přepočítávají na kilowaty. Ve škole jsem se to asi učila, ale jako většina normálních lidí jsem to i rozumně zapoměla. S tím ta společnost kalkuluje a taky zákazníkovi navíc účtuje i ostatní služby. Není to vysvětlování, nenechte se zmýlit, na to si člověk musí sehnat vlastního experta. Napadlo mě, kdo ty účetní doklady sestavuje a vymýšlí, a dospěla jsem k závěru, že za tím budou buď emzáci, nebo absolventi kouzelnické fakulty. Ufology usoudí, že jsou mezi námi, a bere to jako důkaz.

Výlet na hrad Hazenburk – kéž bych ten titul psala správně – mě rovněž poznamenal. Zkratku jsem objevila ihned. Vedla do roští a do kopce. Křoví nás vyplivlo zcela vyčerpané kousek pod vrcholkem, který jsem se rozhodla zcela rozumně nepokouřit, těch suchých klacků, obchůzek a lidmi zanechaných hromádek jsme už minuli moc a taky mě rozčillila cesta vyjetá traktorem, která vedla až k ruině. Po pohodlné pěšině pochodovali veselí, téměř nezdolani turisté. Pohled na moji pocuchanou postavu je jistě potěšil. Nejvíce si užila Bufy, je totiž nízká a pod křovím hravě podběhne. Jsou hrady, které nezdolal Žižka, jsou hrady, které odmítám zdolat já.

Dalším zážitkem, který snadno poničí dospělého člověka, jsou chřipkové prázdniny. Tímto způsobem trestají pedagogové rodiče, kteří v mládí málo chodili do biografu. Radši se věnovali příjemnější zábavě a tak zplodili ratolest virům odolávající a pro nemocné okolí nebezpečnou kvůli přílivům ničivé energie. To je případ Jiříčka ze sprátelené rodiny. Ve dvou letech si skoro ukousl jazyk cestou ze sprchového koutu, poté se nechal pokousat psem zoufalým z toho kolem něj pobíhajícího stvoření. Teď je Jiříček ušatý prvňák, rychlejší než průjem. Vesnice, kde žije, nedisponuje aqvadromem permoníkovských kvalit, tudíž je pochopitelné, že dítko již při prvním pohledu na tu nádheru zcela zdivočelo. To mělo za následek naprosté vyčerpání dvou dospělých osob, které se snažily zachránit Jirku

před utopením, vzpříčení chlapečka v toboganu, mokré účesy ukázněně plavajících důchodkyň a zlé pohledy všech pocákaných. Jiříček se soustavně radoval a přitom soustavně prchal. Myslím, že i plavčíkům se ulevilo, když tenhle poklad odputoval domů. Chlapečka jsme si soukromně přejmenovali na Vrátského démona, dle obce, odkud pochází, a taky podle toho, co ten brouček všechno dokáže. Dokonce upřednostňoval bazén před návštěvou ZOO řka, že doma přece mají zvířata a on je musí krmit. S Mostem se loučil nerad a sliboval, že bude ve škole vyprávět. Svačinu snědl už před odjezdem, pítí zdolal těsně za Mostem, aby potom neustále kladl jediný dotaz: „Kdy už tam budem?“ Současně nás ujišťoval, že domů vlastně ani nechce a že zase brzy přijede. Jeho blízcí využili týdenní pauzy, zbavili se chřipky a padli s anginou. Předali jsme Jiříčka a zbaběle prchali. Tomu dítěti se v Mostě líbilo velice, je to podle něj jedno z nejlepších českých měst. A to jsme ho vyvezli až na Hněvín, aby si udělal náležitý obrázek i shora. On se ale vytrvale pokoušel zahučít z nejbližšího srázu a pohled na shluk domů obklopených šachtami ho nechal hostejným. A pak se člověk někdy díví, kde se berou a jak vznikají naši politici.

Už jsem viděla i Osek s klášteřem a dvojjazyčnými nápisy, taky jsem zhlédla Chomutov, který je podle mého obzvláště vřadřený a přiznávám, že Sudety jsou v zemi zdejší sice ne zaručeně nejkrásnější, ale my, obyvatelé lokalit kolem Prahy mnohdy ani nevíme, co tady, kolem Krušných hor, všechno máme. Hlavně mě pořád udivují rozměry, pohledná a upravená náměstí a náměstíčka, sverázná starobylost a taky všudypřítomná přestávka – je to jako přerušená písnička, nejdřív zpívaná českoněmecky, pak jen deutsch, pak nic a najednou zásadně česky. Vyprávění nejsou, pamětníci nejsou, zbyl jen ukradený čas a je to znát.

Libuše Čermáková

Nový klub SITH4EVER

Název: Sith4ever

Datum založení: září-říjen 2005

Počet členů: 11 (viz. seznam <http://sith4ever.mfantasy.cz/seznamprofilycleu.php>)

Webové stránky: <http://sith4ever.mfantasy.cz>

Lokalizace: Opava a okolí

Zaměření: hlavně Star Wars, i když mnozí z nás holdují i jinému fantastičnu a neomezuji se pouze na toto

Šéfka klubu: Virimith Stoker (Veronika Rychlá)

Zástupce: Wyneo (Markéta Kyselá)

Adresa šéfky (tedy mě):

Veronika Rychlá, Ovocná 27, Opava, 746 01

Nadějný nováček / počín roku / zvláštní cena

Jireš, Ondřej za antologii Legendy české fantasy
Straky na vrbě za nové vydání Zelaznyho Amberu
Šust, Martin a nakl. Triton za obnovení české edice M F & SF

Nejlepší teoretický text

Langer, Aleš: Průvodce paralelními světy (Triton)
Macek, Jakub: Fandom a text (Triton)
Tolkien, J. R. R.: Netvoří a kritikové a jiné eseje (Argo)

Nejlepší nakladatelství

Argo
Laser-books
Polaris
Straky na vrbě
Triton

Nejlepší antologie

Jireš, Ondřej: Legendy české fantasy (Triton)
Kudláč, Antonín K. K. – Němec, Tomáš: Orbitální šerloci (Mladá fronta)
Šust, Martin: Trochu divné kusy 2 (Laser-books)

Nejlepší editor/redaktor

Němec, Tomáš
Šebestová, Helena
Šust, Martin

Nejlepší povídka

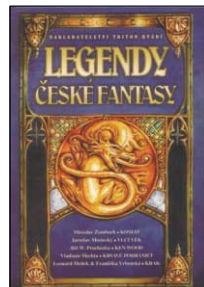
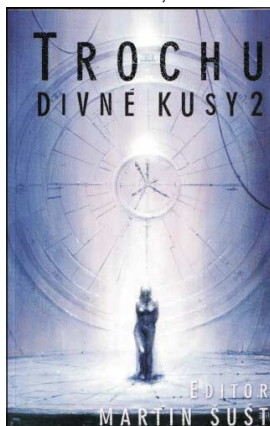
Stanislav Ertl ml.: Závrať z úspěchu (2006: Česká sci-fi)
Jaroslav Mostecký: Štěňata vlků (Legendy české fantasy)
Ondřej Neff: Lunární potápěč (Orbitální šerloci)
Jan Poláček: Hnízdečko (Pevnost 5/2006)
Jaroslav Velinský: Stačí vyndat nejtek... (Orbitální šerloci)

RIP

A ještě čestná uznání čili „měli to na dosah“:

Jan Hlávka: Pátrači (Ikarié 1/2006)
Huslica, Števo: Tradiční hodnoty (Fantázia 37)
Huslica, Števo: Otázka času (Fantázia 36)
Michal Hvorecký: Zvestovanie (Fantázia 37)
Michal Jedinák: Boh je ateista (Fantázia 37)
Jana Jůzlová: Zvuky noci (Pevnost 5/2006)
Daniel Klimek: Pes (Mlok 2006)
Leonard Medek a Františka Vrbenská: Kalné víry Rhenu (Legendy české fantasy)
Zuska Minichová: Stredne veľký modrý vtáčik (Cena Fantázie 2006)
Petra Neomillnerová: Stín divokého (Vlastní krev)
Jana Rečková: Všichni jsme na ráně (Ikarié 5/2006)
Jana Rečková: Záviství (Pevnost 7/2006)
David Stefanovič: Pátá (Drakobijci 8)
Vladimír Šlechta: Snadná záležitost (Drakobijci 8)

ZR

KVARK

2/2007

Vládní instituce kontra nevládní organizace

Další ekologické klíše, které si bere Crichton na paškál, jsou tzv. „nezávislé“ nevládní organizace. V každém zeleném materiálu narazíte na tvrzení, že vládní organizace jsou nevěrohodné, když skákal, jak stát píská, a že se dá věřit jenom nezávislým expertům a nevládním organizacím či nadacím. Poněkud to připomíná heslo hippies, *nevěř nikomu nad třicet*, a je to stejné klíše jako onen hipický výrok, který si dnes pamatují jenom pamětníci.

Na příkladu NERF Crichton demonstruje, jak mohou být nevládní agentury neprůhledné a jak mohou sloužit jako krycí firmy pro financování ekoterorismu. Obvykle se to dělá tak, že mateřská agentura vynaloží většinu svých prostředků (NERF v románu 60 %) na financování dalších environmentálních organizací, skrytých pod dobře znějícími názvy, třebaš „Mezinárodní fond pro ochranu divočiny“. Jsou to ale v podstatě rozdělovny, které přeposlávají peníze dále, opět na dobře znějící adresu, třebaš „Akční koalice podpory deštných pralesů“. To je ale ve skutečnosti poštovní schránka, odkud si peníze už může vyvednout ekoteroristická skupina, která se v Crichtonově románu jmenuje „Fronta environmentálního osvobození“ (EFL).

To je samozřejmě fikce. Vraťme se ale na půdu reality a do Česka. Pokusme se srovnat si, jak funguje a jak je kontrolován vládní úřad, dejme tomu Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB), který řediteluje ing. Dana Drábová, a třebaš nevládní organizace „Jihočeské matky“, za kterou obvykle vystupuje magistra Dana Kuchtová. Kromě toho, že se obě dmy jmenují Dana, mají jejich organizace společné i to, že se angažují v oblasti jaderné bezpečnosti. Avšak jak zjistíme, tím jejich podobnost končí.

Pro ekologisty je SÚJB nevěrohodný – je státní a proto musí lhát. Položme si otázku, zda je toto tvrzení reálné, nebo jestli se jedná pouze o anarchistický předpoklad. Analyzujme, jaká je možnost lhaní v SÚJB. Tento úřad jako státní organizace podléhá státní kontrole a přísným jak vnitřním, tak obecným zákonům o státních organizacích. Je to pochopitelně hierarchicky organizovaná struktura, kde jsou naprosto jasně vymezeny nejen kompetence, ale i povinnosti. Jako součást státního aparátu podléhá SÚJB systémovým kontrolám a jakýkoli krok vedle, pokus obehit předpisy, vede u jeho zaměstnanců k disciplinárnímu řízení, respektive k trestní žalobě. Pokud by se ing. Drábová jako vedoucí tohoto úřadu rozhodla lhát a „zatušovat“ nějaký průšvih v Temelíně, koleduje si o kriminál. To je evidentní, jako je evidentní, že veškeré toky, ať už informační nebo finanční, jsou v této instituci průhledné a kdykoliv kontrolovatelné.

Crichton burcuje aneb modulově systémový text (2)

Minimálně vláda a NKÚ mohou v této organizaci nařídít audit a obrátit ji vzhůru nohama, kdyby se jim něco nezdálo. Také poslanci mohou ustavit komisi pro přešetření činnosti SÚJB. Podmínky odvolání ředitele této organizace jsou přesně stanoveny, stejně jako povinnosti zaměstnanců, kteří odpovídají za svou činnost vedoucím až k řediteli ústavu, který odpovídá za se státu, v demokratickém státu pak veřejnosti. A to vše pod sankcemi.

U organizace „Jihočeské matky“ je tomu naopak. Pravidla, jimiž se tato nevládní instituce řídí, jsou prostě libovolná, respektive ideologicky zabarvená, a zvenku nekontrolovatelná. „Jihočeské matky“ nemusejí veřejnosti skládat účty, nepodléhají žádným sankcím, když udělají botu a kdyby se magistra Kuchtová rozhodla lhát, je naprosto beztrestná. „Jihočeské matky“ mohou cokoliv prohlásit a kohokoli osočit bez důkazu, za což jim maximálně hrozí vágní postih za pomluvu. Jsou to tedy neřízené střely, které může ze zákulisí dirigovat kdokoli. Jejich financování je neprůhledné, ukryté za granty, přesně v té grantové koncepci, jejíž janusovskou tvář Crichton ve své knize demaskuje. Magistra Kuchtová veřejně připustila, že dostávají granty z Rakouska na různé projekty. To je sice podle zákona zcela přípustné, ale jak průhledné, nechť posoudí každý čtenář sám. Pokud to shrneme, ačkoli se „Jihočeské matky“ při každé příležitosti ohánějí odpovědností, jejich organizace je de facto totálně nezodpovědná, neboť nikomu nezodpovídá, nikdo ji nekontroluje. Shrnutí – je to jenom ideologická centrála, která se maskuje za odbornou agenturu.

Kdo je tedy z racionálního hlediska věrohodnější – SÚJB nebo „Jihočeské matky“? Kde je větší možnost lhaní, v SÚJB nebo u „Jihočeských matek“?

Totéž ještě ve větší míře platí pro tzv. nezávislé experty, kteří jsou jakýmsi fetiši environmentalistického hnutí. A znovu se ptáme, kdo je věrohodnější – vědec vládní instituce, který je v demokratickém státě neustále podroben demokratické kontrole, nebo nezávislý expert, který může beztrestně prohlásit cokoli, co mu slina na jazyk přinese, nebo to, co mu jeho utajený sponzor podstrčí?

Příznejme nevládním strukturám jistou kontrolní roli. Je dobře, že existuje platforma, byť anarchistického charakteru a principiálně antidemokratická – přestože se kryje nálepkou „občanská“ – kde se mohou objevit konfrontační názory. Ale chraňme se pokládat nevládní organizace za jediný zdroj pravdy, jak se nám ekologisté snaží namluvit. Výroky těchto institucí by též měly být opatřeny varovnou visacíkou: Pozor, ideologicky přibarveno, nemusí obsahovat fakta.

Modulově systémová struktura textu

Při důkladnějším pohledu na Crichtonův text se dá zjistit, že nemá jenom dvě vrstvy, ale přetéká dalšími souvisejícími náměty. Dá se říci, že ho tvoří několik systémově propojených

modulů. Pochopitelně těmi dvěma hlavními je vlastní příběh a ekologická polemika. Ale jsou zde i další, které jsou útlejší a zabírají menší plochu, ale přitom mají svůj systémový význam a dílo dotvářejí. O některých jsme již mluvili – takovým modulem je teorie politicko-právně-mediálního komplexu, ale také janusovská tvář grantové politiky, na níž dnes v Česku shlížíme jako na posvátnou krávu, aniž nám dochází její ošemetnost daná závislostí, kterou vytváří.

Je zde ale i další modul, o němž jsem se doposud nezmínil, označený pojmem *válka sítí*. Crichton je přesvědčen, že v současnosti se na válečném poli objevil nový fenomén, že lidé si nyní svoje konflikty vyřizují sítově globálním způsobem. Podle autora se proti síti dá zase jenom bojovat sítí. To je vlastně organizační důsledek zákonů teorie informace a jeho variantou je obdobná definice, že proti organizaci se dá bojovat opět jenom minimálně stejně organizovanou strukturou. Proto jsem vždy pochyboval o lidech, kteří mi tvrdili, že vstoupili do KSČ jenom proto, aby ji zevnitř „rozkládali“. Jako jednotlivci neměli šanci, stali se pouze poslušnými nástroji komunistické struktury a mohli si svoje svědomí vykupovat jenom „odpustky“, tj. službami, které tu a tam poskytovali proskribovaným kamarádům a známým. Maximálně se mohli obětovat, aby poskytlí stranické krytí různým veřejným organizacím, třeba sportovním klubům, zahrádkářům, šachistům atd., ale nikdy neměli šanci něco zásadního roz/z/vrátit.

V románu je spíše naznačena než představena ekoteroristická síť EFL, která se pokouší o sérii ekologických atentátů z ideologických důvodů a řídí se heslem všech revolucionářů, že když se kácí les, nesmí se brát zřetel na třísky. Možná je vykreslena nedostatečně, čtenář se o ní příliš nedoví, ale to odpovídá charakteru války sítí, málokdy máte možnost zjistit, kdo vůbec byl váš protivník, natož kdo mu velí.

Proto teroristům stojí obranná vládní síť, která se v románu jmenuje Centrum pro analýzu rizik a jejímž výkonným agentem je profesor Kenner. Nejdůležitější zbraní je zde přístup do databází a boj se vede na základě informatického průzkumu, rozborů těchto databází metodami korelačního vyhodnocování, které odhaluje zajímavé anomálie, jimž je třeba věnovat pozornost a udeřit s nadějí, že se narazí na činnost nepřítele.

Modulově systémová struktura textu je novým prvkem vyprávěcí techniky. Doposud tvořil vyprávěný příběh kompaktní celek, obvykle s centrální zápletkou, i když běžel po několika dějových liniích, nebo experimentoval s časem. Systémovou strukturu, propojování zdánlivě nesourodých modulů, přinesla až informatika, možná inspirace tím, jak se s příběhy zachází v počítačích, a není se tedy co divit, že obdobnou strukturu můžeme zaznamenat již u Stanislawy Lema, konkrétně u jeho posledního románu *Fiasko* (česky Mladá fronta 1990). Toto dílo nebylo kritikou ani čtenáři příliš lichotivě přijato, neboť jeho modulově systémová struktura s nadbytečným množstvím motivů se hodnotila jako nezvládnutý příběh. Možná za to mohla skutečnost, že Lem hlavní bloky svého systému postavil jednoduše za sebe. V prvním vylíčil, jak vznikl jeho hrdina, což je vlastně blasfémie na vzkříšení Ježíše Krista a na křes-

ťanskou víru v posmrtný život. Poté, co buď pilot Pirx nebo jeho kolega vstane z mrtvých jako Tempé, druhý modul líčí jeho pouť zásvětím kosmem. Jedná se vlastně o archetypální přístup, neboť nebe lidé odjakživa považovali za místo, kde se žije po smrti, a nechápu, jak toto mohlo Lemovým kritikům uniknout. Další moduly, obdobně jako u Crichtona, jsou objemem menší, ale nikoli méně významné. Ve *Fiasku* je tvoří imaginární technologie a teorie, především naprosto originální teorie interstelárního letu s úschovou kosmické lodi na parkovišti, kde plyne záporný čas. Další modul připomíná Crichtona a jeho „války sítí“, neboť Lem také představuje systém války, jemuž říká „sféromachie“. Je to oblundná představa válečného konfliktu na několika úrovních, od planetárního povrchu přes družice až na okraj sluneční soustavy. Součástí sféromachie je i vytěžení informatiky do takové krajnosti, že tato věda ztrácí jakýkoli praktický smysl. Dá se to představit tak, že protivníci vrší informatické finty jednu na druhou, aby automaticky zanikla pravdivost každé informace. Do systému *Fiaska* patří i siderické inženýrství, což je nauka o výrobě a využívání gravitačních polí, ale nechybí zde ani „filozofický“ modul, jehož výplní je stěžejní lidský rozměr – *do jaké míry je člověčí touha po poznání oprávněná a zda je morální získávat informace za každou cenu*. Tato klíčová otázka budoucnosti lidstva nás vrací zpět ke Crichtonovým environmentalistům, neboť oni na ni předčasně odpovídají svou teorií udržitelného rozvoje, tedy po překladu do normální češtiny resignací. Z jejich postoje vyplývá, že poznání je zbytečné a že se za něj nesmí obětovat ani kousek stávající tvárnosti zeměkoule. Takový postoj je vlastně hluboce porážecí, když chtějí šetřit se zdroji, které neodvratně musejí jednoho dne dojít. Myšlenka, že by se zbývající pozemské zdroje mohly investovat do výprav za dalšími zdroji, je pro ně nejen nepřijatelné kacířství, ale navíc ukázka toho nejhnusnějšího sobectví, které chce zkázu, způsobenou člověkem na pozemské přírodě, exportovat a jinam.

Je potěšitelné, že výše popsaná narativní technika, jak se zdá, se v žánru sci-fi ujala. Důkazem budiž román *Spin* Roberta Charlese Wilsona. I zde se dá vysledovat nadbytek vedlejších námětů, modulů propojených do jednoho systému. Hlavním modulem je opět vlastní příběh, vzpomínky hlavního postavy na uběhlé roky, když se Země ocitla pod spinovou membránou, vedlejší tvoří, obdobně jako u Lema, imaginární technologie a vědecké teorie, naprosto originální verze Einsteinovy dilatace času a neméně nápaditý terraforming Marsu. Nelze ale ani pominout rozvinutí nanotechnologie, princip vesmírných informačních sítí, přechod do vyššího stavu vědomí související s velmi samorostlou teorií kontaktu s mimozemskou civilizací. Náměty, které by jinému autorovi stačily na pěticet knih, jsou zde systémově propojeny do jednoho celku a jako v Crichtonově případě dávají vzniknout nové kvalitě. Samozřejmě vznikla i u Lema, který měl tu smůlu (ostatně jako mnohokrát), že přišel příliš brzy.

Pokud mohu soudit podle svého zaujetí takto psanými knihami, jedná se o vyprávěcí techniku, která má potenciál zaujmout i dlouholetého čtenáře sci-fi, jenž je přesvědčen, že už nic ho nemůže překvapit. Pro autora je to ale metoda až čertov-

sky náročná. Crichton tři roky studoval ekologické materiály, než se do psaní svého románu pustil. V kolika oborech se pak musel orientovat Wilson, je u Boha. Nu a Lem to měl od něho shůry dáno.

Závěrečné poznámky

Samozřejmě že Crichtonova *Říše strachu* vyvolá nelibost i českých ekologů, budou jí všelijak zlehčovat a tvrdit, že nějaký vymyšlený román přece nemůže mít žádnou vypovídající hodnotu v tak „vážné“ věci, jako je globální oteplování. Asi budou hluší, když se jim bude oponovat, že pod čarou kniha obsahuje seznam seriózních dat, které je možno si ověřit. A pod jejich rozlišovací schopnost fér hry bude i skutečnost, že kniha obsahuje i seznam studií světových ekologů a klimatologů, kteří teorii globálního oteplování podporují, a autor je uvedl právě proto, aby čtenáře neinformoval jenom jednostranně. Takové vyváženosti totiž oni nikdy nebudou schopni.

Jako Crichton pokládám i já za čestné uvést otevřeně své vlastní stanovisko. Kryje se s jeho stanoviskem, také já soudím, že o původu oteplování zemské atmosféry se zatím nedá říci nic vědecky ověřeného, a „zelené“ myšlení je pro mě nepřijatelné hlavně kvůli ignorantskému stanovisku, že příroda je jednou dána a proto je třeba zachovat status quo. To je prostě víra v Boží stvoření v té nefundamentalističtější podobě, jenom v maskovací kombinéze zelené barvy. Také se jedná o poráženecký postoj, který jednoznačně vede k civilizační porážce, jak ji definoval Stanislaw Lem ve svých esejích. Nikoli udržitelný rozvoj, ale použití stávajících zdrojů k získání dalších zdrojů ve vesmíru je cestou, která jediné může zajistit přežití lidstva. Ostatně toto není názor jenom můj, ale třeba i takového duchovního giganta, jakým je Stephen Hawking a mnoha dalších významných mozků planety.

Zbývá ještě dovysvětlit, proč používám a rozlišuji termíny ekolog a ekologista = ekologický aktivista. Zavedl jsem je už do svých článků na Neviditelném psu v rubrice Mrožoviny, a protože tam jednoho čtenáře popudilo, co to je za nesmysl, pokusím se je definovat. Pod pojmem ekolog chápou vědce, který se poctivě snaží prodat se džunglí neznalostí, jakou vzájemně působení člověka a životního prostředí představuje. Ekology jsou pak pro mě lidé, kteří trpí mesiášským komplexem, že co se týče ochrany životního prostředí jediné oni mají pravdu a ostatní je proto musejí poslouchat. Jsou to také lidé, kteří pochopili, že z ekologie se dá snadno v dnešním světě týt a že tato věda se dá zneužít jako výtah k moci, jak se o to třeba pokusili Jakub Patočka a Jan Beránek, zakladatelé Hnutí Duha, kteří po moci bažili tak, že vnitrostranickým pučem se jich musela zbavit i rodná strana Zelených. Nejen pro ně, ale pro vědu vůbec platí citát, který se také dá v Crichtonově *Říši strachu* najít.

„Když je hledání pravdy zaměřováno s politickým snažením, touha po znalostech je redukována na usilování o moc.“

Alston Chase

Michael Crichton, *Říše strachu* (Euromedia Group, Knižní klub 2006).

František Novotný

SFF TOP 15

1	Žamboch Miroslav	108,6
2	Rečková Jana	98,2
3	Červenák Juraj	85,8
4	Válková Veronika	75,0
5	Neff Ondřej	47,3
6	Šlechta Vladimír	43,8
7	Mostecký Jaroslav	40,7
8	Neomillnerová Petra	38,8
9	Schink Petr	38,7
10	Riša Vlado	37,5
11	Žemlička Zdeněk	35,9
12	Dvořák Otomar	35,5
13	Nowak Jenny	35,0
14-15	Hokeš Miroslav	33,1
14-15	Šenk David	33,1

Již čtvrtým rokem vládne přehledu nepublikovanějších českých a slovenských autorů, počítaném jako vážený průměr za poslední čtyři roky, Miroslav Žamboch. Náskok se nicméně snížil a uvidíme, zda se za rok pořadí nezamíchá. Nejspěšnějším nováčkem je (s velkým odstupem před pátým Ondřejem Neffem) Veronika Válková, vydávající pod pseudonymem Adam Andres. K vysokému umístění jí pomohla především série *Wetema*, vydávaná v edici Pevnost.

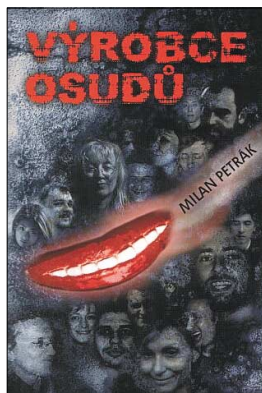
Druhé nové jméno v zebříčku patří opět ženě, a sice Petře Neomillnerové, autorce sbírky *Vlastní krev*. Na záda jí dýchá devátý Petr Schink, třetí a poslední nováček, který se vyšvihl díky sbírce *Špinavá práce* a osmému dílu série *JFK*.

Po tříleté pauze se do patnáctky vrátil díky dvěma novými romány Vlado Riša.

Nejvýraznějším autorem z nižších příček je osmnáctý Jan Hlávka, dvojnásobný vítěz Ikara a žhavý kandidát na mohutný skok vzhůru i v tomto roce.

Rád bych poděkoval Zdeňku Rampasovi a Janě Dvořáčkové za poskytnutí údajů, díky nimž mohl být SFF TOP 15 sestaven.

Milan Petrák

Výrobce osudů

První kniha našeho spolupracovníka **Milana Petráka**, doufejme, že i díky ní se v příštím roce umístí ve své TOP 15 tabulce na některém viditelném místě.

Kniha je vedle spletitého děje ze života manipulátora lidských osudů zajímavá i svou obálkou, kolik svých známých na ní naleznete?

Vydal Triton, cena: 189 Kč, pro členy klubu Trifid: 139 Kč

Schismatrix plus

Schismatrix, výsledek fúze vesmírného lidstva dojícho zdroje ze všech možných částí Sluneční soustavy a tajemné cizí civilizace vesmírných hokynářů – Investorů a zároveň nejoblíbnější román otce zakladatele kyberpunku Bruce Sterling .

Moderní veřejný telefon je stejně unikátním výsledkem evoluce jako třeba kaktus. Tento citát ze Zátahu na hackery dává tušit, že Sterling není jen tak obyčejným spisovatelem, který by se spokojil s napsáním pár výstředních povídek či románů a potom už jen objížděl knihkupectví a cony rozdávaje podpisy. Sterling je nejenom spisovatel, ale též vizionář a aktivista. Ostatně, mnohem snáze se to dá odvodit z toho, že tento americký autor žije v Bělehradě (pokud už nechcete listovat jeho blogem nebo sebranými odkazy na webu).

Schismatrix jako vize světa odpovídající Sterlingově kyberpunkové, takřka postideologické době se patrně rodil dlouho. V letech 1982 až 1984 vycházely povídky, které uzavřel a ohraničil v roce 1985 román. Proto plus: Schismatrix plus znamená román Schismatrix plus povídky ze světa Schismatrixu. Poněkud nelogicky seřazeny: román a pak povídky chronologicky od nejstarší.

Schismatrix je svět lidstva oproštěného od planety. Země je zřídlem života, ale též zapomenutou žumpou degenerace, na níž se život vrátil snad až kamsi k předtechnické civilizaci. Tak hluboko, že astrální část lidstva na svou kolébku uvalila uzáveř, aby těm primitivům někdo nenutil korálky za jejich genetické bohatství.

Život ve vesmíru se potýká s mnoha problémy. Nízká gravitace a nutnost recyklovat vše je nová, ale třeba touha po nesmrtnosti a moci rozhodně nepřekvapí. Právě ty jsou i hybateli děje. Lidstvo se rozdělilo na Tvárné vydávší se cestou genetické modifikace a psychologie a Mechanisty řešící tytéž problémy implantáty a protézami. (Překvapivě jsou právě Tvární septicky čistí a trpící zamořením mikroorganismy Mechanistů, zatímco oprotézovaní dráťáci jsou prolezlí breberkami skrz nasazky.) Tvární, jakkoli to vypadá, že mají navrch, jsou obklíčeni ve své Prstencové radě kolem Saturnu, odkud vysílají malé podvrtné jednotky, zatímco Mechanisté podepření svým těžebním komplexem v Pásu asteroidů kontrolují vše ostatní. Avšak, blahobytu není dost pro všechny, a tak i mnohé mechanistické habitaty, jako Pospolité republiky Mare Serenitatis obíhající Měsíc, pošilhávají po nových technologiích Tvárných.

Ne vždy se převrácení kabátu povede, a to je i případ Abelarda Lindsaye, jenž byl spolu s Konstantinem vyslán k Tvárným „na vyučení“. Abelard se stal diplomatem, Konstantin biologem a oba pak nepohodlnými relikty nedávného politického dobrodružství. Aristokratického Abelarda uklidila rodina, prostý Konstantin byl díky svým znalostem a hroutícímu se ekosystému nepostradatelný. Pak ta věc se sebevraždou Věry. Mare Serenitatis už sice není jako dřív, ale z největších kamarádů jsou nepřátelé na život a na smrt. Abelard je vyhoštěn na Lidové zaibatsu Mare tranquillitatis, útvar mnohem ubožejší, než bylo jeho rodiště. Zaibatsu je takové vesmírné hnojště pl-

né těch, které už nikdo nechtěl; pirátů, zkrachovalců a astrohoid – těch kteří toho hodně umí, ale mají vroubek.

Abelard se stává astrohoidou. Musí opustit své ideály, zásady, jméno a podřídit se darwinistické zásadě přežít. Přežívá a mění svět a mění ho několikrát, povstává z prachu do nějž upadá. Svět se mění, ideály dneška se stávají nepotřebnými pseudoproblémy včerejška. Nepřetrvává nic kromě již biologickou realitou dané nevraživosti mezi Mechanisty a Tvárnými. Tu ovšem snadno přebijí nové zdroje bohatství. Není zřejmé, zda větší změny způsobují opravdu převratné vnější události nebo interní inscenovaná mocenská představení, která budí děs v řadách nepoučených.

Převrat, odcestování, vybudování, převrat. A pořád stejní lidé. Po jisté době to začíná být nudné. Poznamenal jsem si: Čtěte od povídek! Jsou novátorské, překvapivé, něco co jinde ne najdete. Gejzír myšlenek od technických drobností až k koncepcím fungování společnosti (těch zejména). Román je trochu jejich odvarem. Příkladem autorovy zamilovanosti do námětu a snahy vycizelovat své dítě, dát mu výchovu, tj. detailní dějiny od Spojených světů Lunárního zřetězení až po pád Carevniny komplexu a celého Schismatrixu, (čemuž napovídá tabulka významných dat). Román vlastně postrádá všechny briskní nápady povídek a je jen onanií: Předkožka nahoře – převrat Tvárných; předkožka dole – převrat Mechanistů.

Ale není tomu tak, celý román je kaleidoskopem desítek příběhů z nichž každý by vydal na knihu. Přesto anebo právě proto je zároveň i důkazem neplatnosti marxistické přeměny kvantity v kvalitu. Podobně jako se v jihoamerických banánistátech nedostaneme dalším převratem blíže k demokracii, ani svět Tvárných/Mechanistů se převraty nikam nevyvíjí. (Povídka Zapuštěné zahrady dokonce dorazí ty zbytky víry v radostný pokrok pod příkrov kvasící špíny.)

Schismatrix je mementem evolučního antipokroku; pokrok je v něm skloňován v nejevolutnější smyslu slova jako pokrok, který je jen řešením okamžitých problémů pomocí okamžitě dostupných prostředků; nejlepší důkaz nezáměrnosti světa. Boj Tvárných/Mechanistů a jejich klik je realistický svou podlostí a špinavostí připomínající etnickou válku na kosovské vsi. Sterling je prorokem reality, pochopení, že žádné důle-hovno nikdy nepřemůže ekonomické danosti a že tajná policie nepodepřená opravdovým bohatstvím nikdy neubrání moc ekonomicky bezmocných. Proto se zhroutí Goldreich-Tremeine, Dembowska i Carevnický komplex, podobně jako v našem světě kecy nestvořily ani neporazily SSSR, ačkoliv by si to mnozí přáli.

Román nemá tradiční příběh, jako jej nemá Sága rodu Forsythů, jeho četba je občas utrpením. Podobně jako v Oceánu prachu, i zde přicházejí zásadní obraty nepozorovaně v pauzách mezi kapitolami. Sterling se bezpochyby stal slavným právě proto, že nikdy nepochopil, jak funguje čtenář. Schismatrix není prvoplánovou zábavou, ale studií spolupráce mezi jednotlivci, skupinami a klady (ve smyslu biologickém) i boje ve smyslu evolučním a ekonomickém. Vždy v něm dojde na velké

Krysa zvaná Schismatrix

Som krysa a pištím. Vrhnutá do medzihviezdneho priestoru, tápem labkami, preboha, toto je bludisko, v ktorom sa stratili ste-ny... čo mám robiť ...

Točí sa mi hlava, a keď sa pozriem dole, vidím dvojmo jeden román a štyri poviedky, konečne po rokoch kompletne vydané veľdielo so všetkým – medailónom a špeciálnym pred-slovom

ale tiež

Bezcieľnú púť s nadsmrteľným z nikde do nikde, lebo ak sa dá všetko a všade, tak je to menej než nič.

Potom (ne)pochopím – román nie je román, ale zmätený sled vízií, tváriacich sa, že niečo chcú vypovedať, v skutočnos-ti ale bez výpovednej hodnoty. Odľudštená mágia medzihviez-dnych priestorov mi behá zimomriavkami po kožušku a chuch-valce kadetade z ľudského tela trčiacich hadičiek dovedené do štylistickej dokonalosti sa ma dotýkajú svojimi slizkými koncami...brr...

Nado mnou stojí autor. Nie, ešte ma nezašliapol okovanou kanadou, rozvážne rozkročený číta mantru z Prigogina, aby dal najavo, že paradigma pozitivizmu a budovateľských nádejí spätých s vierou v spoznatel'nosť, zlyhala. Nerozumiem. Nieto čomu a ako.

Všetky tieto pekné a múdre reči ma nezachránia pred nechuťou a rozpakmi a strachom z prázdna, do ktorého som vrh-nutá. Po prvých dvoch kapitolách neviem prečo, a ako zabijajú hrdinu, či ho zabijajú, kto ho zabija, je hrdina mŕtvy, zabil sám seba alebo vraha; nie je mi cez pomotané vety precízneho šia-lenstva jazyka, ktorý perfidne vytepanými oblúkmi periód od-rezáva končatiny postavám, jasné nič, vidím iba tryskajúcu krv, oslepuje ma, padám, v jej jej potokoch lapem po dychu a z posledných síl vzdávam veľký veľký veľký hold statočným prekladateľom a redaktorom, urobili, čo sa dalo i nedalo – ale nepomohlo, od autora si nepomôžeš, plávajúc potokom krvi a zvratkov predstáv miňam na brehoch vecí a reálie, z ktorých nie je jasné ani to, kedy šiel kto (?hrdina?) vlastne von a kedy dnu, čo je to vlastne von a dnu už tiež neviem... áno... geniálne (to musí byť každý génius až takýto zvrátený blázon?) obrátený obraz vernovskej fantastiky je to – čím viac čítame, tým me-nej vieme – ale mne sa tento laboratórny pokus nepáči, ja au-torova pokusná krysa, prežila som už mnoho, ale toto nie– a tak vycerím zúbky a zahryznem – no fuj, Sterling, vedia, ja som

věci, ale jaksi mimoděk, ve skutečnosti jsou to naschvály dvou kamarádů z mateřské školky, kteří se jeden druhému mstí za to, jaké měli rodiče. Anebo to tak alespoň vypadá, protože oběma hošíkům se daří sedět na hřbetu pádíčího mamuta a před-stírat, že jej řídí.

Vydal Laser-books v roce 2006. O významu tohoto textu i autorově lásce k němu svědčí Sterlingova předmluva k české-mu vydání z roku 2006, předmluva k anglickému vydání z ro-ku 1995 a Sterlingův medailon od Martina Šusta. Legenda, prostě legenda. A že by prokletá? K 19. 2. 2007 není možné na internetu nalézt obrázek přebalu!

Jarek Kopeček

len také malá krysa a kašlem ti na tvoje fyzikálne či astrono-mické bludisko, svoje špionážne teórie o Mechanistoch a Tvár-ných nechaj zmraziť, ak ich nedokážeš naplniť konkrétnymi osudmi ľudí, pripomínajú mi novinové stĺpčeky a správy a správy ja krysa nečítam, chcela som beletriu a to je príbeh ale-bo obraz, ktoré pomáhajú načrtnúť osud niekoho alebo niečo-ho, možno trochu zvonka a možno i zvnútra, no ty mi ponúkaš zmätoč vypáchnutých teórií o veľkej galaktickej ríši plnej po-divných oblúd a tvarov, ktorú si sebecky nechávaš pre seba v jej konkrétnostiach a nudne opisuješ zvrchu zopár projektov, prípadne nekonečnú záhradnú party plnú jalových, jalových, jalových viet, snímaš univerzum očami takmernesmrteľného hrdinu, ktorému sa vlastne nemôže nič stať, takže namiesto zúčastnenia sa ľahostajnosť, jasné, to má byť asi vyjadrenie moderného pocitu odcudzenia – ale nie si moderný si len mó-dny, módnny, módnny – ibaže , ja krysa, chodím holá, takže si ne-vychutnám frajersky cez ucho prehodenu hadičku a melanco-lickorebelantský pohľad znechutenia v očiach, bez citov je to akurát psychedelickoschizoidný manuál, najnižšie z kanálo-vých bahien, páchnúce mŕtvolkami záhradných trpaslíkov dneška, včerajška i budúcnosti; nech listujem labkami ako lis-tujem, lietajú iba črepy a útržky plochých osudov, áno, isteže asi sme všetci len hologramy perfidne prefikane prešpekulova-nej virtuálnej reality a ja som zasa nič nepochopila, akoby som aj mohla, keď z matematiky som sa nikdy neprehrýzla ani len po integrál a rozumenie fyziky zaviazlo na začiatku strednej školy ďaleko pred Einsteinom, čo už veď som len krysa, mota-júca sa v bludisku tvojho textu, malý pokus, ktorý ti odmieta byť vďačný, no je mu ľúto, pretože z kratších textov (Pavoučí rúže) priložených k románu či z viacerých epizód (pobyt hlav-ného hrdinu na lodi Rudý konsenzus , stretnutie s Norou Mavri-des) cítiť, čo by mohlo byť keby... sa ti chcelo nechcieť a neťa-hal si nás svojimi predstavami, ktoré nemajú chuť, zvuk, farbu, vôňu ani dušu, z planéty na planétu v nezmyselných posko-koch do pseudosladkého pseudopredfinále na Zemi, kde sa dozvieme ako a kde sú zakopané psy všetkých vekov.

No ale čo už s tebou, keď ty radšej (holo)tiene omotané ha-dičkami a tykadielka senzorov trčiace z uší, nosov a ritných otvorov namiesto postáv.

Ja nie.

Naše cesty sa rozchádzajú, sťažka sa šplhám na breh jed-ného z krvopotokov, ktoré sa tiahnu od odrezaných končatín tvojich postáv, otriasam kožušok a ponuro hľadím do kalných vôd, spievajúc labutiú pieseň krysy:

Zbohom cyberpunk, ty smrtiaca obluda kašľom pseudoin-telektuálstva zachvátených snov, ktoré rozkrádajú teórie z na-jčerstvejšieho výpredaja vedy, ty netvor v objatí ktorého hrzda-vie môj krysí dvojník z nerezovej ocele...

PS: Toto, samozrejme nie je recenzia, ale zmätené písanie krysy, chytenej do klepca zvaného Schismatrix. Neberte ho vážne – a vo vlastnom záujme tak urobte i s textom, o ktorom sa písalo.

Miloš Ferko

Poslední hlídka

Už když se chudák Kosťa řítíl z oblohy, bylo jasné, že malá Naděnka ještě neukázala, co v ní dřímá. Přece jen je třeba si uvědomit, že to všechno, v Noční, Denní i Šeré hlídce, se událo jen a jen kvůli ní. To je třeba napravit nějakým dalším dílem!

Jistě, narušila se tím trojiční symbolika, ale jak pravil Jung – úplnost je teprve ve čtveřici. Opravdu jsem zvědav, co vymyslím do úvodu po pátém díle, ale podobný problém bude muset řešit i Sergej Lukjaněnko. Poslední hlídka asi bude na nějakou dobu poslední, ale s ohledem na kontext, ve kterém se

toto spojení objevuje, by jich mohlo ještě pár být. Především, Naděnka ještě není ani v pubertě, a co už dovede! *Co nám to dalo práce, než jsme ji odnaučili v trolejbusu najednou zaječet: „Mami, tati hele! Táhleten strejda je upír!“*

Kam nás vezme Lukjaněnko tentokrát? Nejprve do Edinburghu, do takové omšelé atrakce typu muzea mučičích nástrojů. To je v onom sklepě vlastně také, a právě cestou z něj do upířího zámku zakousne mladého, úspěšného a bohatého ruského studenta Viktora upír. Kupodivu to neznamená zvýšení vstupného za akční vsuvku, ale uzavření atrakce. Kromě lidské policie záhy na místo směřuje i Anton Goroděckij, a to jako speciální agent Gesera, který má pomoci jeho starému kamarádovi Thomasi Lermontovi (ano, jakýsi předek proslulého kavkazského bitkaře známého objevem ptáka schopného předpovídat revoluce, tzv. „Burevěstníka“). Cestou potká Anton Jegora (viz Noční hlídka), ten už dospěl a je iluzionistou. Podivné. Podivné je i to, že Viktorova krev skončila v bazénku, ačkoliv svou cestu z tepny začala útočným upířím řezákem.

Nebudu napínat, v Edinburghu toho smrdí víc, včetně Thomase. Opravdu netradiční jsou zvláště metody tajemného zabijáka. Ani sám velký Geser si neví rady a Anton proto míří na další služebku do Uzbekistánu. V byvším hlavním městě Timurovy říše má nalézt kohosi, kdo se s Geserem rozkmotí, pohádal, poplival a vůbec. Není proto divu, že na místo plánu „Anton hledá čaroděje“ nastupuje plán „problémy hledají Antona“. Sveřepě, jako v Edinburghu.

Příběh je tentokrát opět vyšroubovaný do zcela nečekaných, propletených a neodhadnutelných situací. Hlavní schéma: „Přišel, viděl, zvítězil“ je nepochybnitelné i nepřehlédnutelné, ale nikdo snad nečekal, že by Poslední hlídka mohla být o tom, že Antona a Gesera zabijí a světa se chopí satanisti nebo že se Naděžda rozhodně změní pohlaví. Dokonce 20 stran od konce není patrné, jaká bude přesná instrumentace závěru a kolik obětí si vyžádá. Zhodnocení by si zasloužil i teoretický koncept šer, ale obávám se, že bych tím okradl čtenáře o poin-

tu. Nedá mi a zmíním, že podobnou koncepci již využil muž, který uvedl metafyziku do hororu.

Obě cestovatelské destinace Lukjaněnko využil k tradičně trefným postřehům o realitě, čímž jeho knihy získávají na věrohodnosti. Antonovo a Viktorovo poflakování po Edinburghu je spojeno s dumkami na téma turista v cizí zemi a setkání s krajanem zaměstnaným v cizozemském turistickém průmyslu. Vskutku, sami pozorujeme, že lidé mají mód běžný život a dovolená, které se přepínají a chování v nich je zcela nesrovnatelné. Jacísi teoretici druhé světové války tímto způsobem vysvětlovali i řádění japonských vojáků v Číně – prý mimo jejich společnost necítili potřebu dodržovat jakákoli pravidla.

Bloudění ulicemi Samarkandu je proscyceno, kromě tradičního úvodu do místní kuchyně a společenských norem, i nostalgicko-střízlivými rozvahami na téma rozpad SSSR, spoližení národů, přerod kontrarevolučních hrdlořezů v národní hrdiny a podobně. Je vidět, že Lukjaněnko tuto oblast zná více než dobře.

S vytvralým úsměvem, k jakému mimické svalstvo ruského občana není právě uzpůsobeno, jsem zamířil pro svá zavazadla. Samozřejmě, nejsme ochuzeni ani o ruské postřehy – čtenář se doví, že ruský večerníček je od 20:45 do 21:00 (a že jeho krátké trvání je příčinou nízké porodnosti v Rusku).

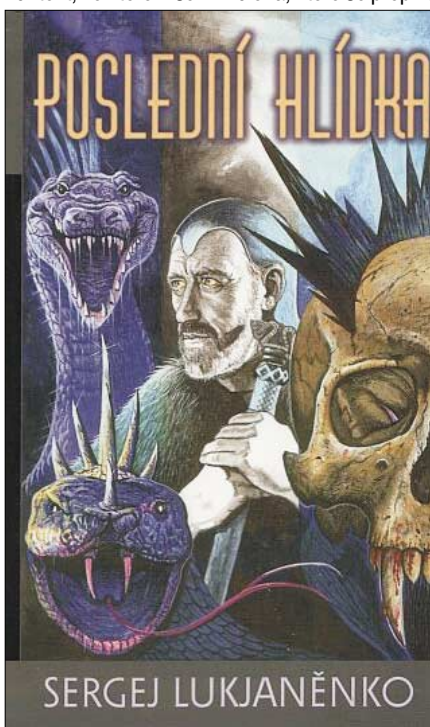
Právě tyto postřehy dělají z hlídačské série prakticky magický realismus, spíše než „obyčejnou“ fantasy. Pochvalu si zaslouží i netradiční zpracování Merlina – ten je sice polem oraným, ale má s takovým potenciálem skýtá nepřeherné množství možností a Lukjaněnko dokázal najít další dosud nebroušenou hranu.

Nedá se též přehlédnout, že Anton šedne. Jednak každodenním úsilím při výchově nulové čarodějky, jednak vlivem své již dříve detailně rozepisované ideologie. Už jenom hotely, ve kterých se ubytovává, už jen kladný vztah k takřka zletilým vkladáčicím. Pod povrchem akční fantasy doutná psychologické drama, ba i filozofická esej. *Jste výborný psycholog. ... Však jsem také obhajoval kandidátskou práci v Moskvě. Úhrnem, dobrá dávka klasického Lukjaněnka v plné síle. Snad jen závěr mohl být trochu pozvolnější – až po dočtení jsem si uvědomil, kolik postav a jak hluboce se mýlí.*

Překladatelská chyby jsou opět tradiční: Whisky vypálená ve vinopalně a Drambuie odbukveno na Drambouillet. Překladatel je francouzštinář, asketa a abstinent.

Vydal Triton Argo v roce 2006.

Jarek Kopeček

Fantasy je nevinná

Je tomu právě rok, co Zdeněk Rampas vznesl na stránkách Interkomu čtenářskou obvinění proti sborníku *Fantasy 2005*. Vypracování obhajoby mi trvalo skoro tak dlouho, jak odpovídá obvyklým lhůtám českého nezávislého soudnictví, nicméně doufám, že nešlo o zcela ztracený čas a veškerá obvinění vznesená proti mému klientovi budou v následujícím přesvědčivě vyvrácena.

Každý si najde to své

„Je to různorodý koktejl, v němž si každý najde to své a nikoho nezklame,“ slibuje zadní strana obálky, dle jazykové neobratnosti soudě nejspíše slovy Vlada Říši. Můžeme se těm neumělým slovům sebechvály smát, nicméně i Zdeněk Rampas, který se na sborník vrhl jako žalobce, potvrdil jejich pravdivost, když si to své našel. Marně se to snaží v závěru své recenze zamluvit neurčitými paušálními odsudky, že „nenajdeme v žádném nic nového ani světoborného.“ Jako obhájce bych tím pádem měl několik povídek ponechat zcela bez poznámek, a pouze nezřízená žvanivost mne vede k tomu, abych každou chvíli nepatřičně vypadl z role.

„*Zavřená cesta*“ od Zdeňka Rosenbauma mě sice nenadchla tak jako Zdeňka Rampase, autorova starého kamaráda, ale na to, abych se mohl role obhájce držet a dalších komentářů zdržet, je dobrá dost. Snad se v tomto případě nebudu ani příliš přit s oním závěrečným „nic nového ani světoborného“, neboť podobné motivy jsem, tuším, viděl někde u Zelazného.

Vznáším jen námitku proti tomu, jak Zdeněk Rampas do chvály Zdeňka Rosenbauma zákeřně vpašoval obvinění, že ostatní autoři nezajíjí nebo ignorují skutečný život. Jednak by se slušelo kritizovat je za to každého zvlášť a konkrétně při hodnocení jejich povídek, a za druhé je to obvinění křivé. Nakolik to já dovedu posoudit, povídky třeba Františky Vrbenské, Veroniky Válkové nebo Miroslava Hokeše nevyprávějí o skutečném životě o nic méně než text Zdeňka Rosenbauma – Zdeněk Rosenbaum je pouze jediný, kdo o tom životě mluví v kulísách socialistického Československa. Jestliže někteří čtenáři dokážou obrazy života pochopit pouze v takové podobě, bude to zřejmě větší přínos, než se mi zdá – a pak by asi bylo záhodno přiznat Zdeňku Rosenbaumovi něco nového, když už ne světoborného, jelikož o reálném socialismu Roger Zelazny nepsal.

Také v případě „*Návratu meče*“ od Richarda Šusty mám na práci leda záluďné zpochybňování způsobilosti žalobce hodnotit sbírku, například podružnou diskusi o tom, nakolik lze autorovu inspiraci označit za tibetskou. Místo děje není nikde výslovně uvedeno, a mně osobně sedí bojové mnišské řády, čilý obchod a krvavé intriky v boji o moc spíše k Číně než k poklidnému pasteveckému Tibetu meditujícímu v horské izolaci od zbytku světa. Hádal bych nejspíš Vietnam, ale je to pouze laická střela od boku, založená na povrchním dojmu ze jména Niet a na vyprávění kolegy, jak se na konferenci v Japonsku vysmíval tamní podřízenosti žen společně s kolegyní právě z Vietnamu.

Osobně hodnotím „*Návrat meče*“ výše než „*Zavřenou cestu*“, ba dokonce bych rád vyzval Zdeňka Rampase, aby v tomto případě své tvrzení o ničem novém ani světoborném doložil konkrétními důkazy. Dokázal by obdobu použitých motivů, dějových zvrátů a myšlenek najít někde mimo dílo Richarda Šusty? Pravda, možná v legendách a starých spisech východní Asie by to šlo – konec konců hlavním posláním beletrie je patrně opakovat staré pravdy, abychom neopakovali staré chyby, a oblékat staré příběhy do nových kabátů, aby bavily současnou společnost –, ale běžně se na pultech knihkupectví díla podobná tvorbě Richarda Šusty – „*Návrat meče*“ nevyjímáje – rozhodně nepovalují.

Ani povídku „*Nezapomeň*“ od Veroniky Válkové nemusím nijak obšírně literárně rozebírat – a také bych rád Zdeňka zlomyslně požádal, ať napíše konkrétně, odkud autorka okopírovala své postavy a vývoj jejich povah a osudů. Dokonce sám Zdeněk vychválil autorčinu novátorství, jen cestou k závěru recenze na svou chválu nějak pozapomněl.

Co si ovšem neodpustím, je protest proti ostouzení rysa. Strašení „rys je po medvědovi nejnebezpečnější zvíře...“ vypadá jako lovecká propaganda. Rys je člověku nebezpečný asi tak stejně jako vlk, lišky, netopýr, kočka nebo myš – jen když je přenašečem vztekliny. Není třeba být zrovna lesním mužem, abychom si udělali představu o nebezpečných zvířatech, jaká kdy žila v našich hvozdech, stačí se podívat do starých pověstí. Na třetí příčku na žebříčku divých bésů českých lesů by si mohl dělat nárok zubr, kterého statečný Vojtěch, praděd panů z Pernštejna, zkroutil, když mu vetkl houzev do chřípí. Druhé místo by mohlo patřit medvědovi, jehož svatý Vojtěch, než založil Sázavský klášter, srazil ranou pěstí ve výšce. Nejnebezpečnějším pak patrně bude to zvíře, které svedlo zápas s největším silákem našich legend – Bivojův kanec. Žádný legendární hrdina nikdy nebojoval s rysem, protože vyťahovat se na slabšího je nečestné a nesportovní a neprospělo by to pověsti legendárních hrdinů. Rys, člověku neškodný, vzácný a chráněný, se dnes zvolna vrací do naší přírody, a je hojně nelegálně loven – ať už spíše proto, že má krásnou kůži nebo že se živí hlavně lovem srnců, na něž si čeští střelci dělají monopol. Jak píše Vesmír 2/2006, „nelegální lov se v širší oblasti Šumavy podílí z 80% na celkové mortalitě druhu“. V této situaci líčení rysa jako líté šelmy vypadá jako manipulace veřejným míněním ve prospěch pytláků, a jakkoliv se nedotýká literárních kvalit povídky, cítím potřebu proti němu protestovat.

Petra Neomillnerová napsala „*Květ skály*“ srozumitelněji, než je Zdeněk Rampas recenzuje, ale domýšlím se, že i tuto povídku především chválí. Nevím, proč si při tom hraje na mladého moderního jinocha v otrhané kožené bundě a starobním důchodu, mně je přece jen pleš bližší než náušnice, hustá je pro mne polévka, ve které stojí lžice (že by Zdeněk vařil drsňáky?), a pod slovem bradavice si představím dříve nepříjemný kožní výrůstek než školu Harryho Pottera, ale budiž mu to přáno. Co naprosto nechápu, je jeho nepochopení sexuální magie. Každý, kdo někdy viděl hentai nebo přednášku E. Kocourka, ví, že při perverzním znásilňování mezi magickými bojovníky vždycky prohrává ten, kdo první dosáhne orgasmu. Petra Neomillne-

rová ve své povídce dokonca poodhalila více z podstaty tohto magického pravidla, než obvykle prozrazujú (nebo snad vědí?) Japonci, a mě velmi překvapuje, že to Zdeňkovi musím vysvětlit: při sexu (a zvlášt v chvíli orgasmu) člověk (i čaroděj nebo démon) ztrácí sebeovládání, a tím prohrává. Jak by mohl ovládat magii ten, kdo neovládá sám sebe? A jak to mohl Zdeňk přehlédnout, když je to v povídce hned dvakrát jasně předvedeno s výmluvnými náhledy do mysli zúčastněných? Přehlédl snad, jak L'Rune bojuje a promyšleně volí taktiku, zatímco Garmin podléhá iluzi vítězství? A může se Zdeňk divit, že v povídkách nenachází nic nového, když takhle důležité informace přehlídí?

Snad i „*Dům hada*“ od Leonarda Medka chtěl Zdeňk Rampas ve skutečnosti pochválit, být mu úvahy o tom, zda by zdroje potřebné k postavení jedné pyramidy náhodou nestačily na vyhnání conquistadorů z Ameriky, zabraly víc místa než převážně kladný zbytek hodnocení povídky. Zdeňk připouští „že mohli jít o stavby z dávnějších dob“, ale vyčítá autorovi, že to nikde nenaznačil. Povolávám jako svědku plukovníka Mendozu: „Jádro je v tom, co Riego tvrdil: podle něj, když Montezumovi kněží zjistili, že se Španělům neubrání a že se původní Opeřený had nevrací, začali vychovávat nového.“ Nerad bych svědkovi podsouval něco, co říci nechtl, ale říká-li „začali vychovávat“, a ne „začali stavět líheň“, zdá se mi starší původ oné stavby být naznačen dostatečně.

Jestliže z jedenácti povídek Zdeňk Rampas proti pěti nevznesl žádné podstatné obvinění (nehledě na to, že i v těch nepodstatných se vesměs mýlí), dalo by se říci, že si pro sebe vybral docela dost. Může pak být sborníkem zklamán z jiného důvodu, než že jím předem zklamán být chtěl? Doufám, že sborník jako celek je dostatečně obhájen už jen výctem povídek, které se Zdeňkovi líbily. Zbývá tedy přezkoumat obvinění vůči šesti zbývajícím povídkám.

S ohledem na duševní hygienu čtenáře bude však záplava investik na adresu žalobce na tomto místě přerušena. Přelíčeni se odročúje. V příštím stání obhajoba dokáže, že žalobce zatracované povídky vesměs nepochopil a že jeho mentální zdraví vyžaduje více odborné péče než všichni autoři obviněného sborníku dohromady.

Jan Macháček
(pokračování někdy příště)

Ako panna prisahala a vlk čiaral

Ak niekto neverí, že existuje slovenská fantastika v slovenčine, mal by zájsť do knižkupectva. Určite tam bude z police vykúkať kniha od *Alexandry Pavelkovej* s názvom *Prísaha: Príbehy o Vimke*. Je to poriadne hrubá knižka s nádherou obálkou od Miša Ivana. Niektoré z tých, čo nájdete v Brlohu, sú dokonca podpísané a možno práve po tej, ktorá vám vbehne do ruky, sa čiaralo cesnakom. A ako a kde sa tak stalo?

2. februára poctila Lady Fantasy košický Brloh svojou prítomnosťou a vyčarila tak úsmevy na tvárach mnohých čitateľov a priateľov. Krstným otcom sa stal prezident slovenského fandomu Martin „Šimon“ Schuster a obradu hodného pozornosti starých slovanských bohov sa zúčastnila aj šéfka knižkupectva Brloh Henka Galgóciová, ale i slovenskí spisovatelia Juraj Červenák a Dušan Fabian. Šimon vo vyšívanej košeli s vlčou kožušinou na hlave, písanie čarovných znakov na knihy cesnakom, vyzývanie bohov, aby dopriali knihe dobré ohlasy čitateľov a kritiky, pitie medoviny z rohu a usmiata vrkočatá autorka – v Brlohu to vyzeralo ako na ozajstnom staroslovanskom prijímaní do života.

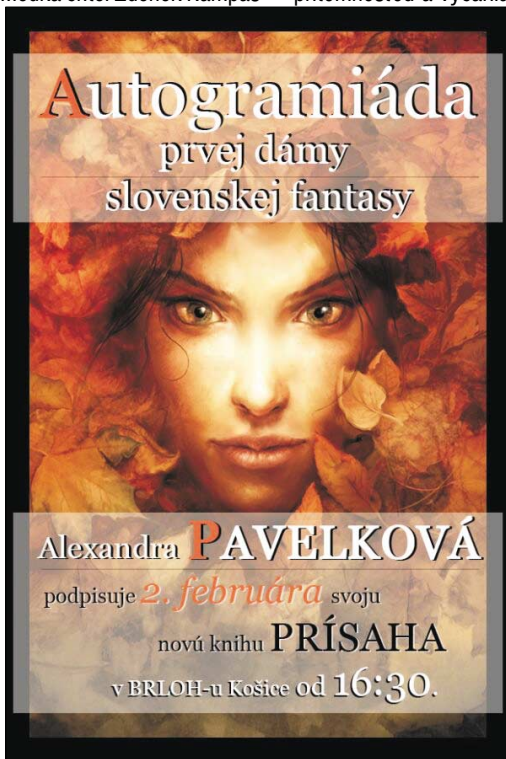
S rituálom bola spojená autogramiáda, čo bolo viditeľné už pri vchode. Návštevníci vytvorili rad, aby mohol každý vidieť na hlavnú hrdinku večera (knihu), takže by sa dnu ledva vošiel ktokoľvek ďalší. Saša si musela potrápiť ru-

ku pri toľkom podpisovaní a ostatní sa zatiaľ roztrúsili po miestnosti – či už pri prezeraní krstenej knihy alebo debatovaní. Okolo autorky sa vytvárali hlúčky ľudí a bolo veru ťažké ukradnúť si ju na chvíľku pre rozhovor, no prítomným novinárom sa to predsa len podarilo.

Tesne pred šiestou sa svorný ľud rozhodol vydať na cestu do neďalekej krčmičky „U kohúta“, kde začala tzv. afterparty. Pred pol jedenástou sa Saša a Rasťo Weber začali dvíhať k odchodu na vlak, a tak sa aj náš „mini con“, ako nazval toto stretnutie Ďuro Červenák, pomaly končil.

Úlittba bola štedrá, preto nech bohovia dajú, aby knihu kupovalo veľa čitateľov. Ja si tiež otvorím tú svoju a začítam sa, aby som mohla priniesť svedectvo o skutočnej prísahe, ktorú zložila panna Vimka, v kraji pod Starochom a Končistou.

Kate Nagini Drake

Pro základnu

Někdy minulý týden proběhla v Praze demonstrace tentokrát na podporu zřízení radarové základny USA. Vlastně – demonstrace je v tomto případě poněkud nadnesené slovo. Organizátoři (před časem na sebe upozornili rozverným heslem „nechceme radar, chceme rakety“) ji pojali jako veselý happening. Sešlo se asi osmdesát lidí, někteří z nich byli vybaveni badmintonovými raketami. ČT zlomyslně doplnila svou informaci o této akci záběry z demonstrace proti základnám na Václavském náměstí. Sešlo se asi dvacetkrát tolik lidí, dav odhodlaný a zapálený. Kdyby se obě demonstrace srazily, ani by se nepoznalo, zda se těch osmdesát veselých intelektuálů rozuteklo nebo ne. Tak málo jich bylo.

Nepoměr mezi oběma akcemi je ještě daleko větší než nepoměr mezi příznivci a odpůrci radarové stanice (podle průzkumů cca 70% ku 30% v její neprospěch). KSČM, poslušně sledována svou pravící, zorganizovanou zatím přechodně v ČSSD, se konečně opět postavila do čela masám. Happening na Hradčanském náměstí vypadal ve srovnání s tím, co předvedla, jako parodie na zoufalý pokus pražských vysokoškolačků o demonstraci proti totalitě v únoru 1948. A člověk může snadno nabyt dojmu, že svoboda u nás mele z posledního. Puč, který by s ní definitivně skoncoval, se zatím nekoná; nejspíš ho ani nebude zapotřebí, sesype se sama od sebe.

Jak je možné, že komunistická a kryptokomunistická uskupení jsou organizačně a manažersky o tolik schopnější než stoupenci základny? Přitom situace je zlá: někdo už myslím napsal, že odmítnutí základny bude mít podobně osudový význam jako odmítnutí Marshallova plánu v roce 1947.

Nebezpečí, že k nám někdy v budoucnu spadne nějaká iránská raketa (samozřejmě taková, kterou vystřelí neví se kdo, neví se odkud, Írán s tím nebude mít vůbec nic společného) nelze sice podceňovat, ale český člověk realisticky odhaduje, že naše malá a poměrně chudá země nebude nejspíš patřit k upřednostňovaným cílům. Daleko víc na ráně jsou naši přátelé, regionální mocnosti EU: Francie, Německo, Španělsko, Velká Británie. Tři čtyři zásahy stačí vyvolat chaos a rozvrat, jehož pak snadno využije početná muslimská menšina k tomu, aby dokonala dílo zkázy.

To pro nás bude mít bohužel osudový význam: svou národní bezpečnost jsme svázali s evropskými a transatlantickými institucemi, s EU a NATO. Byly kdysi vytvořeny pod tlakem ruského nebezpečí a zatím se nepodařilo dát jim nějakou novou náplň. Jakmile budou oťřeseny nebo zničeny, přijde na řadu menšina v ČR, totiž ta ruská. Nejde jen o gastarbeitery nebo o početnou kolonii tzv. podnikatelů, ale především o ty její příslušníky, hovořící vytříbenou češtinou – různé politické zájmové skupiny citlivé na signály z Moskvy (nejsilnější z nich je KSČM, ale zdaleka není jediná).

Nechci Rusko démonizovat. To, co dělá, je přirozené. Je stále ještě supervelmoc, má své strategické cíle a ovšem i své mnohasetleté tradice. A má mocnou zbraň v zásobách strategických surovin, jimiž drží v šachu celou Evropu. Těžko se taky divit, že touží obnovit svůj vliv na územích, které kdysi

získalo díky vítězství v druhé světové válce a o něž o půlstoletí později takřka bez jediného výstřelu přišlo. Rusové nechystají nějaký přímý úder, nemají na něj a nemají ho ani zapotřebí. Stačí jim počkat si, až budou vlniví západní spojenci středoevropských králíčků příliš zaměstnáni islámskou invazí a ty ze měičky jim samy spadnou do klína jako shnilé hrušky.

V případě ČR to bude o to snadnější, že během „sametové revoluce“ ani po ní jsme se nedokázali zbavit benešovských iluzí, po nichž jsme kdysi sklouzli do Ruska. Vězíme stále jednou nohou v minulém marasmu. Nepůjde taky o žádný komunismus, komunismus je mrtvý. Až nás budou naši příští patroni pacifikovat, budou se o sto šest křížovat a klanět před svatými obrázky. A ve srovnání s islámským nebezpečím bude pro mnoho lidí u nás obnovení ruského vlivu menším zlem. Jak kdysi říkával nebožtík Jan Werich: **jako bratrská pomoc to stojí za hovno, ale jako okupace to ještě ujde.**

Jediný způsob, jak může malá země jako ČR této budoucí (a vlastně zčásti už přítomné) hrozbě čelit, je:

Za prvé, snažit se v rámci svých možností posílit evropské instituce a dát jim novou tvář, odpovídající nynějším výzvám; už proto, že půjde i o věci společné obrany, sotva se to obejde bez další integrace EU.

Za druhé: najít si v EU a v NATO evropské spojence a spolu s nimi čelit sebevražedným emancipačním sklonům vůči USA; bude to velmi těžké, ale nic jiného nám nezbývá.

Šance, že se u nás prosadí taková politika, jsou ovšem nevelké: Klaus se Zahradilem ji nejsou schopni dělat vůbec, Topolánek s Vondrou sotva. A česká veřejnost? Až bude nejhůř, nejspíš se zase sejde na Hradčanském náměstí osmdesát lidí s badmintonovými raketami.

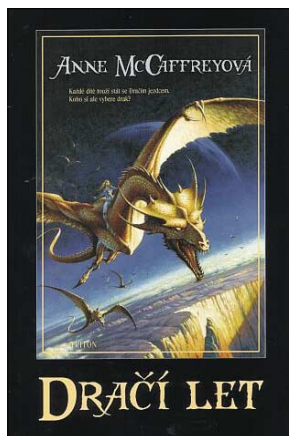
Bohumil Doležal

18. března 2007

Další události komentovány na www.bohumildolezal.cz

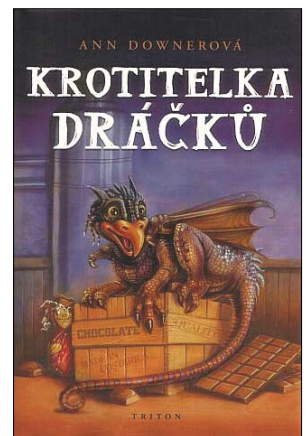
Publikováno s laskavým svolením autora

Draci z Tritonu

Anne McCaffreyová: Dračí let, cena: 299 Kč, klubová: 219 Kč

Ann Downerová: Krotitelka dráčeků, cena: 199 Kč, klub.: 169 Kč

Susanna Clarková Jonathan Strange a pan Norrell

Tato románová prvotina Susanne Clarkové je působivá hned v několika ohledech. Je to řádný špalík sedmi set hustě popsaných stránek, autorka strávila deset let jeho sepsáním a vystrávíte nejednu hodinku jeho čtením.

Autorka je Angličanka a román *Jonathan Strange a pan Norrell* je anglickým až do morku písmen, a to nejen proto, že ústředním motivem je obroda anglické magie. Beze vsí nadšázky je možné jej označit za tradiční anglický román v SF hávu. Spojuje se v něm to nejlepší ze sarkastického ducha W. M. Thackeraye, suchého a jemného humoru P. G. Woodhouse, pořouchlého mlžení Hectora Hughha Munroa a temného fantastična Lawrence Norfolk.

Jak již bylo řečeno, základním námětem je znovuobjevení se magie v Anglii počátku devatenáctého století. Do doby, než se objevili hlavní hrdinové příběhu, Jonathan Strange a Gilbert Norrell, ti, co si říkali mágové, jen studovali historii věků stříbrného a zlatého, které už ale dávno odešly. Moderní magie byla naukou navýsost teoretickou, či spíše salónní, a veškerá praxe zmizela. Ta se vrátila až spolu s panem Norrellem, prvním praktikujícím mágem po několika stech letech. Pan Norrell se snaží vystupovat jako mág osvícenec, očišťuje magii od mystična a činí ji racionální, užitečnou. Její praktičnost se snaží předvést v tom nejlepším světle především jako užitečného spojence ve válce s císařskou Francií. Na druhou stranu, už od okamžiku, kdy se s ním setkáme, má i on svá tmavá zákoutí; bez uzardění zesměšňuje všechny teoretické mágy a s pečlivostí epidemie likviduje jednu magickou knihovnu za druhou skupováním jejich inventáře. Snad proto, aby odstavil amatéry, snad proto, odstavit možnou vážnou konkurenci.

Druhý mág, Jonathan Strange, se objevuje později, zprvu jako žák pana Norrella. A je jeho pravým opakem. Norrell – starší muž, nenápadný, nudný patron, pečlivý a puntičkářský, beze smyslu pro humor. Strange – impulzivní, emotivní, mladý, elegantní, dobrosrdečný. Co tyhle dva spojuje? Magie. Co je rozděluje? Magie. Nicméně, autorka nám neustále připravuje drobná překvapení, jen pomalu odkrývaná. Sotva si na něco zvykne, tu hned jen natočením úhlu pohledu jsme vyvedeni z omylu.

Vraťme se zpět k anglickosti tohoto díla. Kdo četl třeba *Yellowplushovy paměti* od W. M. Thackeraye, ten si zde osvěží jeho popisy tehdejší anglické společnosti plné zvláštních a ne zrovna sympatických figurek. Kladivo pomluvy rozbíjí vztahy a životy, ať už je dotyčný viněn či nikoliv. Zhrzený pletichář dokáže být smrtelně nebezpečným, stejně jako polovzdělaný, nadutý, sebevědomý ctižadostivec. Důvěra ne vždy je na místě, zvláště nejsme-li ostražití.

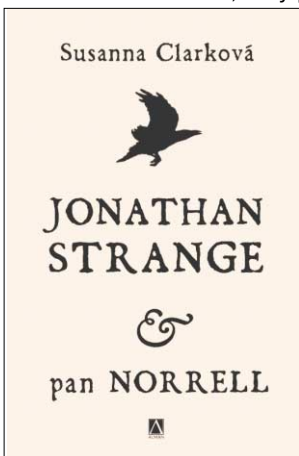
Dalšími součástmi hry autorky se čtenářem jsou mnohé žertíky. Příběh, například, obsahuje komické reflexe součas-

nosti, dnešní módy depresí nebo bombardování láskou, kteréžto dokáže být obzvláště zničující, jak zjistí jedna z dalších významných postav, černošský komorník, bývalý otrok Stephen Black. Tím se dostávám k dalšímu fenoménu knihy – jménům. Ta budí malým bonusem pro všechny anglofonní čtenáře (nemůžeme po překladateli chtít, aby anglická jména v příběhu o Anglii překládal, ale možná malý slovníček by neškodil): lord Portishead, pánové Childermass, Strange, Godbless, Drawlight... Příběh obsahuje i velebně odkazy pro znalce žánru, např. zmínka o blábolivém společníkovi lorda Byrona, jménem Polidori, který požaduje po Jonathanu Strangovi, aby mu vyprávěl o upírech.

Román je svým způsobem i alternativní historií. Na čtenáře tu čekají historické hříčky, např. popis vztahů lorda Wellingtona a císaře Napoleona Bonaparte, nebo líčení života lorda Byrona. K tomu přistupují i ryze osobní asociace, např. používání tarotových karet sekretářem pana Norrella, Childermassem, balíčkovým bohovému vědí proč, připomnělo balíčky draků Stevena Eriksona.

Při čtení neujde čtenář ani pravému anglickému humoru (např. *Cesty Krále Havrana vedou všude možné. Do Nebe. Do Pekla. Do Sněmovny...*) a suchým poznámkám, třeba o kočkách. Jako dobré indické curry dovážené Východoindickou královskou společností, humor, ironie i vážný tón je zde namíchaný jemně a vyváženě. Anglickost velmi dobře dokresluje počasí, které hraje významnou úlohu v budování až děsivě houstnoucí atmosféry, počasí ne nepodobné letošní zimě. Jeden si nikdy není jist, jaké je roční období, co je ovšem předvídatelné, je, že bude vlhko, zima a větrno.

Poněvadž je recenzent povoláním vědec, má tendenci vidět v tom, jak Clarková zobrazuje magii a některé její aspekty, vědu a její problémy. Máme jen sedět nad knihami a žasnout nad tím, co udělali ti před námi, nebo se máme vydat v jejich stopách? Jak daleko můžeme v poznání zajít, než nás naše znalosti zahubí, poněvadž nikdy nedohlédneme všech důsledků jejich uplatnění? Stačí nechtěně pouze vykázat jako dítě za dveře, aby všechno bylo zase čisté? A není stejně hloupé zabývat se něčím, o čem víme, že je snadno zneužitelné? Na práci G. Norrella je dobře vidět pokusy osvobodit poznání od násosů mystična/mýtična v době osvícených absolutistických vládců, třeba právě zrovna Napoleona. Norrell si je vědom dvousetnosti magie a má z ní strach, Strange naopak požaduje úplné pochopení jejich základů, i když nehodlá glorifikovat její původce – opět analogie k vědění? Obecně pak je možné číst mezi řádky obraz lidské společnosti, jejího „systému“ a fungování. Norrell vs. Strange: stáří vs. mládí, rozum vs. cit, opatrnost vs. impulzivnost. Autorka dokázala vytěžit z námětu maximum, už třeba jen rozhovor lorda Polea a J. Strange o návratu Krále

Havrana nebo popis deziluze z osudu, kterou prožívá Stephen Black, který nemá zájem o pocty, jež jsou mu vnucovány; chce jen zůstat tím, kým je.

Podstatnou formální složku této knihy jako vzácného artefaktu tvoří autorské, resp. vypravěčské, poznámky pod čarou. Jsou klíčkami, odbočkami a slepými uličkami tak, jak tyto tvoří každé správné město. I děj sám působí jako starý Londýn, město velmi nepodobné moderním kontinentálním městům, třeba Paříži, se širokými a rovnými bulváry, či americkým městům stavěným podle pravítka. Je spleť, nejasný, temný, zavádějící, úchvatný, tajemný, a i když jím už procházíte po sté, stále v něm nalézáte něco nového.

Kniha patří do žánru fantasy, koneckonců vše se točí kolem magie. Kouzlí se v ní ostošest, ale kouzla sama a magie hrají roli druhořadou, byť ne nepodstatnou. Podstatní jsou lidé, jejich vztahy, osudy, osudy země. Přečtěte si popis domova, když se Strange vrátí domů ze španělské války, jedna z nejpůsobivějších reflexí domova, co se v SF dá najít. Nicméně nemějte strach, najdete tu magické propriety mnoha druhů a typů – grimoáry, talismany, zombie, zrcadla, golemy. A elfy.

Ano, dojde i na elfy, jsme přece v Anglii. Elfové Susanny Clarkové jsou čistou antitezí elfů Tolkienových, snad nejvíce se podobají elfům z Pohádky R. E. Feista. Jenže tam, kde z nich on udělal seriáloidní selanku s trochou krve a měkkého porna, tam u autorky nastupuje studená krutost, sebestřednost, cílevědomost, kochání se násilím a trýzní druhých. Elfové jsou v podstatě jako lidé, jen umí přirozeně provozovat magii, což

z nich činí děsuplné zrůdy. Jsou krásní, mají okouzující hlasy, ale za nimi zůstává jen zmar, zmatek a smrt. Utápějí se v nekořečných a nudných radovánkách, nesmyslných demonstrací moci a při tom nedbají o nic, co by je jen o kousek přesahovalo. Zneužívají moc, přátelství i důvěru. Férie S. Clarkové připomíná náš reálný socialismus – šedé opadávající fasády, špina, stíny, mlha, strach, beznadě, falešné pozlátka a bezvýchodnost. Moc, moc magická, potažmo moc jakákoliv, činí z elfů bytosti schopné zabíjet jen z potěšení, hrát si na lásku, když jim ji nikdo nechce dát sám od sebe, týrat a bezohledně manipulovat. I lidští mágové, zasažení mocí, se stávají takovými. Ne úplně, ale i oni se dokáží radovat z neštěstí toho druhého (viz. Norrell a tzv. „černé dopisy“). Moc je šílenství a zdrojem síly tvořivosti je neštěstí. Jediným pojítkem mezi oběma světy, jediným, kdo je schopen vládnout elfům i lidem, tím jediným je Král Havran, postava, která je ze začátku pouze pohádkovým příběhem, avšak stále více prosakuje mezi písmeny a vytváří podklad, pozadí pro celý příběh. Král Havran trochu připomíná čínský koncept *te*, ctnosti, která vládne, aniž zasahuje. Tento Král Severu, Bezejmenný otrok, lidské dítě „vychované“ elfy, je všude a přesto přehlížený.

Ti, kdo jsou zmlsaní klipovitou tvorbou dobrodružných seriálů, jejich přímočarostí, povrchností a spádem, ti nechť nechají knihu v regálech knihkupectví. Ti ale, kteří dokáží ocenit barvitý, rozšafný styl, příběh založený spíše na osobním prožitku než na strhujícím poklusu děje, ti nechť neváhají a čtou.

Jan Havlíš

Nadace a Liverpool

Internetový příboj (anglicky „surf“) mě tuhle náhodou vyvrhl na ostrov nikoli pustý, ale naopak hustě zabydlený, a to knihami. Na ostrov s elektronickou databází knihovny při Liverpoolské univerzitě. Součástí jejích fondů je totiž mimo jiné i zvláštní sbírka SF literatury: The Science Fiction Foundation.

Abych odvedl svou zpravodajskou povinnost, tak adresa na SF nadaci, která kromě hromadění knih taky vydává mezinárodní časopis Foundation, zní: www.sf-foundation.com. Mnohem větší legrace ale je na jiné adrese: library.liv.ac.uk. Tam je onen elektronický katalog. Strávil jsem na něm velezábavnou hodinku. Je v něm totiž (pokud mají příslušný elektronický šuflík „Science Fiction, Czech“ spočítaný dobře) celých 298 českých SF a F.

U většiny z nich je napsáno buď „daroval Cyril Simsa“, anebo „součást sbírky darované česko-slovenským fandomem, akci koordinoval v roce 2000 Zdenek Rampas“, anebo „daroval Ivan Adamovic“. Pokud jsou tam i jiní donátoři, tak se jim omlouvám, probíral jsem to jen namátkově.

Ohromně jsem se pobavil třeba tím, jak Cyril v doprovodném komentáři anglickému publiku vysvětluje, proč mají Oščádalovi *Bratři* podtitul „ponurografický román“: píše tu „an almost intranslatable pun“, téměř nepřeložitelná slovní hříčka. I zahřálo mě u srdce, protože k tomuhle podtitulu jsem Jama přemluvil já (jinak se „ponurografie“ vyskytovala jen uvnitř jeho textu), a tak mám teď věrlý pocit sladké pomsty, že jsem ta-

ky poprvé v životě zavařil nepřeložitelnou hříčkou někomu druhému, ne jako vždycky někdo jiný mně.

Dále mě pobavilo, jak liverpoolští knihovníci podléhali v rovném boji s češtinou, kterou často opsali chybně (chvilí jsem dumal, kdo to je ten Stepán Kporiva) a v níž pěkně poctivě po anglicku dali všechna písmena kromě předložek velkými písmeny (typ „Pán Všech Krupejí“).

A ta sbírka, ať se nevyžívám jen v žertíčkách, je velice dobrá. Donátoři v čele s Cyrilem odvedli dobrou prácičku. Sice pochybuju, že by výpůjčková historie Šimánkova *Háje satyrů* v Liverpoolu byla jiná než vysloveně panenská, ale stejně je to fajn: česká fantastika je tu průřezově zastoupená, a to i prastarými vydáními od počátku 20. století. Kromě toho kartička ke Kmníkové *Utopii, nejlepší verzi* říká, že se jedná podle mnohých o jeden z nejlepších SF románů, jaké kdy byly v češtině napsány (toho si nevíšimějte, to je jen takový dobře vykysaný přípodotek k jedné webové debatě, kterou jsem nedávno protrpěl).

Ale taky jsem si, seřadiv hesla podle roku vydání, všiml, že tu nejsou žádné novější české knihy než z roku 2002. Takže kanál Praha-Liverpool se asi v poslední půldekádě zasekl. Pak jsem se doslechl, že někde v Praze čeká několik banánových krabic na odvezení. Možná by se s tím mělo pohnout. Co kdyby sem tu pumu nakonec hodili, my tu ten radar s protiraketama, jak nás znám, mít nebudeme... tak ať po nás pár knížek zbudě aspoň v Liverpoolu...
-rip-

Časem s vědou - explozivní leden

Z událostí, které změnilly náš svět

První dynamit získali kolonisté **20. května 1865**. Inženýr Cyrus Smith postupoval takto: Z minerálu pyritu (disulfidu železnatého) přes síran železnatý připravil kyselinu sírovou. Jejím působením na minerál ledek (zde dusičnan draselný) získal kyselinu dusičnou. Z tuku mořského savce moroně pomocí sody (odparku z výluhu popela mořských rostlin) dostal glycerin, správněji glycerol (chemicky 1,2,3-propantriol).

Opatrným působením kyseliny dusičné na glycerin pak vznikl trinitrát glycerolu čili nitroglycerin.

V nádherném dobrodružném románu Tajuplný ostrov z roku 1875 Jules Verne v zásadě správně popisuje výrobu nitroglycerinu tak, jak ji v roce 1846 poprvé uskutečnil Ascanio Sobrero, tehdy na stáži v Paříži, poté generál a profesor chemie na Dělostřelecké akademii a na Vyšší inženýrské škole v Turíně. Pravda, nemusel si vyrábět ingredience, ty už se daly koupit hotové. Sobrero coby výbušninář zkoušel nitrovat různé látky, neboť už se vědělo, že hodně nitrosloučenin je explozivních. Zavádět nitrosloučeninu do molekuly glycerinu zkoušeli už před ním jiní, jenže vinou vzniklého reakčního tepla jejich pokusy pokaždé skončily samovznícením až explozí. Tomu se Ital vyhnul tím, že reakční směs chladil pod teplotu vzplanutí. Věren zkušenostem svých předchůdců pak vzniklý produkt nazval pyroglycerin (pýr je řecky oheň). O nitroglycerinu, jak se mu brzo začalo říkat, napsal: „Má barvu olivovou, jest bez zápachu, ale chuti ostře aromatické, vzat na jazyk způsobuje dlouhou trvající bolesti hlavy, malým množstvím se pes otráví. Při zahřátí olej vybuchuje.“

Ty bolesti hlavy jsou způsobeny snížením krevního tlaku; nitroglycerin totiž roztahuje cévy. Však se taky silně ředěný lihem začal používat při angině pectoris (hrudních bolestech z nedokrevnosti srdečního svalu); objasnění mechanismu jeho účinku vedlo za sto padesát let až k Viagra a Nobelově ceně za medicínu. Ale o tom jindy.

Nitroglycerin je kromobyčejně nebezpečný previt. Už při nepatrném tření (i během zátokování) či nárazu (stačí prudčeji položit nádobku s ním) silně vybuchne. Však taky vypálil několika chemikům oči...

Přesto se našel šílenec, který se chopil jeho výroby ve velkém. Talentovaný chemik a podnikatel Alfred Nobel vynalezl roku 1863 „výbušný olej“ (směs nitroglycerinu s černým prachem), který byl ještě dvakrát brizantnější, a pro něj i první rozbušku na světě (říkal jí „zápalný klobouček“). Rozsahu produkce ovšem odpovídala i velikost výbuchů v továrnách (při jedné z nich zahynuli jeho bratr a blízký přítel). Došlo to tak daleko, že místní úřady Nobela vyháněly a on musel vyrábět na lodi daleko od pobřeží. Není divu, že se usilovně snažil nitroglycerin ukrotit. Vsařoval ho do dřevěného uhlí, pilin, dokonce i do píska... Marně.

Až pomohla náhoda. Jižně od Hamburku se nacházejí kvanta zvláštní hlinky, která tam vznikla usazováním mikroskopických křemenných skořápek pravěkých nálevníků (tzv. infuzórií). Nehodila se k ničemu, ale byla lehká a dostupná, tak

se jí alespoň obsypávaly láhve s nitroglycerinem, aby se při dopravě nekvrdly. A do téhle hmoty se jednou v Nobelově přihamburské laboratoři nitroglycerin náhodou vylil...

Závěr je nabíledni: nebezpečný olej vcucnut infuzóriovou hlinkou dal těsto (relativně) neškodné. Nobel je původně nazval kieselguhr-dynamite (kieselguhr je anglicky a německy křemelina, dynamis starofecky pohyb).

První průmyslová továrna na dynamit začala pracovat u Hamburku **1. ledna 1867**. Za sedm následujících let postavil Nobel 15 velkých fabrik v 13 zemích. V srpnu 1870 osobně otevřel v Podbabě u Prahy první dynamitku v Rakousku. I ta do svého zrušení v roce 1923 několikrát vylétěla do vzduchu.

První významnější praktické využití, pasující výročně do dnešní rubričky, začalo už v roce 1873, kdy se pod průsmkem sv. Gottgarda ve švýcarských Alpách začal razit patnáctikilometrový tunel mezi Švýcarskem a Itálií, tehdy nejdelší na světě. Samo sebou dynamitem. Na tehdejší poměry to bylo projekční, technologické a logistické arcidílo. Tunel má tvar šikmé spirály, ve skále se otočí o 360 stupňů; když se přitom obě protisměrně ražené štoly setkaly, minuly se ve svislém směru jen o 5 cm, ve vodorovném o 32 cm! Nelze ovšem pominout i občasně závaly a zátopy, výbuch dynamitu, stávkou dělníků, požár skladiště... a samozřejmě stále překračovaný rozpočet! Snad ani není divu, že vrchní stavitel, Ital Louis Favre, zemřel třiapadesátiletý v červnu 1879 přímo v tunelu na infarkt... Lavina už se však řítila samospádem, a **1. ledna 1882**, tedy pět měsíců po Favrově smrti, projel tunelem první vlak.

Matfyzácký únor

Počátkem roku 1925 publikoval Louis de Broglie hypotézu vlnově korpuskulárního dualismu. Tím nejen přelkenul rozpor mezi světlem coby elektromagnetickým vlněním a proudem částic (fotonů), ale odstartoval i štafetu fenomenálních objevů teoretické fyziky. O jejich novosti svědčí fakt, že každý autor sice předal svůj kolik dalšímu, ale s příspěvkem svého následovníka už zpravidla nesouhlasil pro jeho přílišnou „divokost“! A tak přes Schrödingera (vlnová mechanika), Pauliho (vylučovací princip), Heisenberga (maticová mechanika) a Borna (hustota pravděpodobnosti) dospěla kvantová mechanika těsně pod vrchol. Ten v těchto dnech z různých stran zdolávají dva finišmani. Po úporných diskusích se svým asistentem Wernerem Heisenbergem odjíždí Niels Bohr z Kodaně do Norska lyžovat. Odloučenost prospěla oběma. Během několika dní února 1927 Heisenberg formuluje filosoficky nejzávažnější důsledek kvantové mechaniky – princip neurčitosti (stav částice nelze zjistit s libovolnou přesností), Bohr zase princip komplementarity – stavy korpuskule a vlny jsou doplňkovými obrazy téhož podobně jako třeba líc a rub mince, a o tom, kterou stranou se „mince“ k „pozorovateli“ přikloní, rozhodují okolnosti. Základní kuchařka mikrosvěta je dopsána.

János von Neumann se narodil koncem roku 1903 v Budapešti, kde byl jeho otec bankéřem a vykladačem rabínských spisů. Po chemii vystudoval matematiku v Göttingenu. První vlny antisemitismu ho vypudily do Ameriky, kde v roce 1930 získává profesuru na univerzitě v Princetonu. Za války se významně podílí na vývoji prvních jaderných bomb i prvních moderních počítačů (ENIAC, MANIAC a především EDSAC).

Nejvíce vynikl ve dvou oblastech. První se týkala teorie her (monografie *Teorie her a ekonomického chování* z roku 1944). Později se zabýval teoretickou výpočetní technikou (monografie *Samočinný počítač a mozek* z posledních let jeho života).

John von Neumann zemřel **8. února 1957** ve Washingtonu.

V americkém Princetonu **20. března 1967** umírá otec americké jaderné pumy Robert Oppenheimer (narozen 1904), žák řady evropských fyziků a matematiků; některé z nich po jejich útěku před německým nacismem – už coby vědecký šéf Projektu Manhattan – zaměstnal v losalamoské laboratoři. Pro své bývalé styky s americkými komunisty a pozdější protijaderné názory (odmítl pracovat na vodíkové pumě) byl navzdory svým zásluhám (po válce dostal nejvyšší americké státní vyznamenání) úřady šikanován. Ve svém „postvojenkém období“ vypracoval teorii neutronových hvězd.

Ian Shelton z torontské univerzity, působící toho času na její hvězdnárně v chilském Las Campanas, objevuje **23. února 1987** supernovu. Statisticky dochází na obloze k dvaceti takovým úkazům ročně, ale většinou v dalekém vesmíru a za clonou mezihvězdného prachu. Tento se odehrál ve Velkém Magellanově mračně (ve vzdálenosti pouhých 160 000 světelných let), tedy v těsném sousedství naší galaxie, a byl velmi dobře pozorovatelný, což se naskytne párkrát za tisíciletí. Poprvé se tak podařilo zachytit spršku neutrin, díky čemuž vznikl nový model událostí bezprostředně předcházejících přeměně hvězd v novu.

V Brně to žije, v Blavě též

Ačkoli v časovém presu, přece jen něco málo textu, ať to nevypadá, že se v Brně furt jen chodí do whisky, pétanque a do kina :-)

Po prodejní výstavce fantastických fotografií Pavla Jelínka „Puellas et daemons“ (byly k vidění na Fénixconu 2006) proběhla ve speciálce SF,F a H Arrakis v Brně další, rovněž měsíční výstava „Fantasy a etno keramika“ Michala Čambala (taký vystavoval a prodával na FXC06), do 19. 3. t. r. zde vystavuje svoje obrazy výtvarnice Lucie Lališová pod názvem „eLaFOXI-ÁDA“ a od 20. 3. do 20. 4. tam bude k vidění počítačová grafika Jiřího Jakuba Maška „Struktury, ornamenty, geometrie“ (ten snad bude vystavovat na Parconu v Nitře). To je mimochodem velice zajímavý člověk, kromě grafiky tvoří šakuhači (štěrbínové) a příčné flétny (a dokonce na ně i hraje:-), počítačovou hudbu a i nějaké literární SF spáchal (ale prý jen do šuplíku).

27. února 1857 se v Praze se narodil Friedrich Reinitzer. Vystudoval zde chemii a botaniku. V letech 1887-88 jako docent pražské německé techniky v rámci výzkumu rostlinných barviv studoval deriváty cholesterolu. Během ochlazování roztaveného cholesterolacetátu do ztuhnutí „je při pozorování v odraženém světle vidět na jednom místě vystupovat živou smaragdově zelenou barvu, která se čile rozšiřuje přes celou masu, poté se stává modrozelenou, místy též temně modrou, nato přechází ve žlutozelenou, žlutou, oranžově červenou a nakonec v jasně červenou. Od nechlazenějších míst pak masa tuhne ve sférické krystaly, které se dostí hbitě šíří potlačující barevné jevy, přičemž barvy blednou...“ Šel za tím a objevil stav látky mezi pevným anizotropním krystalem a izotropní kapalinou, nazvaný později kapalně krystaly (nověji anizotropní kapaliny). Zemřel roku 1927.

Už roku 1920 vyslovil Ernest Rutherford domněnku, že atomové jádro obsahuje kromě protonů také částice zhruba stejně těžké, avšak neutrální. Dokonce jim našel jméno. O deset let později někteří badatelé pokusně bombardovali prvky částicemi alfa. V případě některých lehkých elementů – lithia, berylia a boru – přitom získali nové, velmi intenzivní záření, se kterým si nevěděli rady. Například manželé Joliot-Curieovi je pokládali za gama záření (muselo by ovšem mít 30krát vyšší energii než stejné záření rádia a navíc kulhala látková bilance). Až **27. února 1932** vychází v časopise Nature sdělení Rutherfordova žáka Jamese Chadwicka. Na pouhé půl stránce tu stručně a jasně dokazuje, že neznámé záření není povahy elektromagnetické, nýbrž hmotné, a že je elektricky neutrální. Jsou to zkrátka ony Rutherfordovy hypotetické neutrony.

František Houdek

**• ŽELEZNÝ
GENERÁL •**

- Jacek Dukaj
- Maja Lidia Kossakowska
- Artur C. Szrejtter
- Anna Brzezińska
- Tomasz Pacynski

Městská knihovna v Bratislavě
a Občianske združenie Fantázia

Vás při příležitosti vydání
antologie polských fantastických povídek
požívají na

VEČER POLSKEJ FANTASTIKY

v Galerii Artotéka v Mestskej knižnici v Bratislavě
(Kapucínska 1), vo štvrtok 8.3. o 17.00 hod.

Moderátor: Martin Králik
Hostia: Karol Chmel, Roman Michelko, Miloš Ferko

Program: krst knihy, beseda s hosťami, prednášky
Martin Králik: Súčasná poľská fantastická literatúra
Miloš Ferko: Slovenské preklady poľskej fantastiky

www.mestskakniznica.sk www.fantazia.sk

Pak by měly přijít na řadu manga stripy Lucie Eleriany Šarové, kresby Tomáše Zvědělíka, znovu keramika (jiná a jiného autora), výstava chladných zbraní, nějaké komiksy, další fotografie.... zkrátka, kromě knížek a Big Shamana je tu stále vidět něco navíc. Majitel Arrakisu Libor Marchlík (FANTOM Print) tak touto cestou dává možnost prezentovat se mladým začínajícím tvůrcům, což je chvályhodné.

Tunelář

Z deníku BB (část desátá) - Mrtvá a živá anebo Dnes pro romantiky

(BB = Blbá Blondýna = mimikry ženy středního věku, úspěšně zabírající zejména v pražském dopravním provozu a při komunikaci s muži obecně).

Kolegyně romantičky a ty s literárním vzděláním jistě proli nejednu slzu nad knihou **Mrtvá a živá** britské spisovatelky **Daphne du Maurier**, někdy překládané jako **Rebeka**. Vypráví příběh dívky tak průměrné a nevyrazné, že v knize psané ich formou nepadne ani jednou její jméno. Chudou a nehezkou dívku si vybere a na tehdejší poměry (autorka ji napsala v roce 1938) až podezřele rychle pojme za ženu **Maximilán de Winter**, vlastník rodinného sídla **Manderley** v jihozápadní Anglii, jehož nádherná, úspěšná a všemi obdivovaná první manželka **Rebeka** před necelým rokem – 12.4.1931 – tragicky zemřela, když její jachta ztroskotala v bouři u pobřeží.

Hlavní hrdinka přichází čerstvě po svatbě na **Manderley**, aby na každém kroku nacházela **Rebečiny** pozůstatky. Sama sebe se zemřelou srovnává a své selhání v této roli i v následné manželské krizi umocňuje chybným předpokladem, že **Maxim** **Rebeka** miloval, a pokud ona sama ve srovnání neobstojí, nenachází důvod, proč by měl nyní **Max** milovat ji. V závěru knihy dochází k dramatickým událostem, v jejichž průběhu **Manderley** shoří a vyprávějící novomanželka i čtenáři se dovidávají, že **Maxim** **Rebeka** nemiloval, ale naopak nenáviděl a poté, co mu opakovaně byla nevěrná a vyprovokovala je, ji zastřelil a jachtu s její mrtvolou potopil. Kromě romantického pozadí příběh ukazuje, jak nás mohou zničit naše vlastní chybné závěry, jakou chybou je nedostatečná komunikace, a to, jaký člověk je či byl, se nemusí jevit shodně všem pozorovatelům.

Mrtvá a živá (*Rebeka*) je považována za nejlepší knihu **Daphne du Maurier**, ale na těchto místech bych o ní nehovořila, pokud by se mi poněkud se pozdějším nedostala nyní do ruky kniha současná. **Britská autorka Sally Beaman** ji napsala v roce 2001 a česky vyšla o dva roky později pod názvem **Rebečín příběh**. Autorka pokračuje v příběhu o dvacet let později v době, kdy je **Maxim de Winter** pět let mrtev. Podobně jako **Mrtvá a živá**, i tentokrát je formou vyprávění deník, střídají se však různé osoby, díky jejichž postřehům naprosto zapadajícím do děje první knihy najednou chápete a rozumíte tomu, co v ní zůstalo nevyřčeno. Zbývá vyslovit **Rebeka**, jejíž deníky se tajemně objeví. A najednou čtenář zjistí, že není zlá, sobecká či nenávislná, ale moderní, svobodná a nezávislá. A velmi, velmi nešťastná.

„V noci na dnešek se mi znovu zdálo o **Manderley**,“ zní první věta obou knih. Doporučuji číst je za sebou, nejprve **Mrtvou a živou** a potom **Rebečín příběh**, se vzrušením dospívat k oněm velkým odhalením a díky deníkům najednou chápat a rozumět pohnutkám jednájících.

Vaše **Blbá Blondýna**
Daniela Kovářová

Rebečín příběh, **Sally Beaman**, **Ikar Praha 2003**, překlad **Zuzana Mayerová**, 560 stran, cena neuvedena

Mrtvá a živá, **Daphne du Maurier**, **Melantrich 1970**, překlad **Jiří a Jaroslava Poberovi**, 354 stran, cena 23 Kč.

3. března 2007

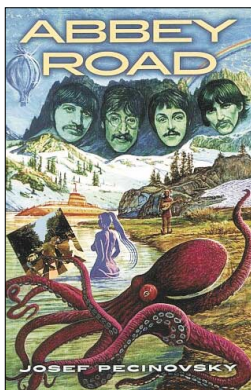
Dopisy čtenářů

Český rozhlas 2 vysílá kompletní slovenskou dramaturgickou Pána prstenů. Mohl by to být začátek návratu fantastiky na radiové vlny. Pamětníci tuší, že v archivu ČRo musí být hromada krásných her a hodně z nich patří do SF, namátkou **Zvíře z hvězd**, **Měsíční noc** (od S. Lema), **Mlhovina v Andromedě**, **Delfín a Doktor Ox** (což tedy SF úplně není, ale zase jde o Verneovky), **Cesta do středu Země** atd...

Jak asi víte, letní prázdniny jsou období, kdy děti (ale i dospělí) rozhlas poslouchají ve zvýšené míře, dovolil jsem si tedy napsat vedoucímu redaktorovi redakce rozhlasových her a dokumentů **PhDr. Martinu Velíškovi** (na martin.velisek@rozhlas.cz) a poprosit o znovuzavedení tradičního pořadu **Prázdniny na Vltavě**. Předpokládám, že by to bylo ideální pro „novou setbu“, tedy prezentaci zajímavých SF nahrávek, což by mohlo pomoci přivést do fandomu nové členy (a hlavně kupující, ti jsou nejdůležitější). Jenže běžného posluchače nikdo neposlouchá (pokud o slovní hříčku). Kdyby někdo dokázal alespoň částečně vrátit na vlny Českého rozhlasu zábavu, takový člověk by si za-

sloužil **Cenu Akademie SF**, ale udělal by tím i tak záslužný čin, že by jistě přišel do ráje (na rozdíl od pracovníků rozhlasu, kteří vysílají stále totéž dokola a kteří skončí v pekle).

Ale zase vážně, využijte možnosti svým mailem zapůsobit na rozhlasovou dramaturgii, zavzpomínejte, co na vás zapůsobilo a co byste chtěli slyšet znovu. **PB**

Návrat klasika

V nakladatelství **Triton** nedávno vyšla klasika české SF osmdesátých let, sbírka povídek **Josefa Pecinovského** **Abbey Road**.

Texty jsou volně inspirovány písněmi ze slavného elpíčka **Beatles** a lze jen doufat, že si v nich to své najde i nová generace čtenářů, pro kterou jsou dnes už i **Brouci** hudební klasikou.

Triton, 239 Kč, cena pro členy klubu **TRIFID** 169 Kč.

DOGMA

Vrtěti psem

S nevysokým rozpočtem a necelou třicítkou natáčecích dní vznikla v Americe komedie střílející si z moci médií, vlastenectví a demokratičnosti prezidentské kampaně. Režisér Barry Levinson se po podmořské sci-fi Koule opět vrátil na pevnou zem.

Jako bychom to odněkud znali: prezident USA má těsně před volbami zaděláno na další sexuální skandál (existují dvě značně odlišné verze toho, jak probíhalo osobní prezidentovo pozvání mladé skautky do soukromé pracovny v Bílém domě). Prezidentova tajemnice (Anne Hecheová) povolává specialistu na kamufláže Breana (Robert De Niro) a ten dochází k rozhodnutí: něco takového dokáže přetrumfnout jen válka. A tak vyhledají slavného, leč pocitem nedocenenosti trpícího hollywoodského producenta Motse (nadšený a nezlomný profík Dustin Hoffman) s otázkou, jestli by jim nedokázal vyrobit válku s, dejme tomu, Albánií. Taková výzva se neodmítá a tak brzy do médií unikne dojemný šot s prchající albánskou holčičkou made in Hollywood („To kotě v jejím náručí doděláme digitálně – budeme mít větší výběr.“). A když CIA válku „ukončí“ – nastupuje druhé dějství: americký hrdina (nehrdinský Woody Harrelson) zapomenutý za frontovou linií. A prezidentovy předvolební preference rostou...

Oba hlavní protagonisti se touhle hrou na válku baví jako malí kluci – jen profesionál Breaan ovšem chápe, že za tohle žádného Oscara nedostanou. Naopak Motss přebírá iniciativu v okamžicích katastrof („To nic není, to když jsme točili...“) a pružně mění scénář svého díla dle momentální situace. A tak se velká vlastenecká píseň o obraně hranic před teroristy mění v baladu o zapomenutém vojákovi (a obě znějí skvěle – jejich tvůrci parodují své vlastní podobné opusy, ostatní hudbu ve filmu skládal Mark Knopfler). Ke konci sice našemu týmu i filmu trochu dochází dech, ale drobnou moralitku lze po vši té zábavě režiséru odpuště.

Žánrové zařazení tohoto filmu závisí na míře vaší paranoie, pokud věříte, že celá válka v Perském zálivu byla natočena v Hollywoodu – pak se jedná o ďábelský zastírací pseudodokument, pokud tomu nevěříte – pak jde o sci-fi (ale možná ze zatracené blízké budoucnosti). Mimochodem k manipulaci: na brněnských plakátech je film avizován sloganem o hrozcím sexuálním skandálu prezidenta USA (což sice není lež, ale prezident se svým průšvihem je pouhou kulísou pro toto manipulační show).

P.S.: Víte, proč vrtí pes ocasem? Protože pes je chytřejší než jeho ocas. Kdyby byl chytřejší ocas, vrtěl by on psem.

Marvin

Psáno v minulém století.

Přčtete si v příštím čísle

Ministr strachu

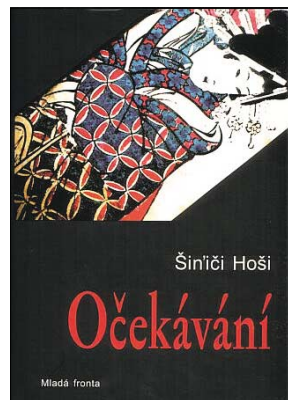
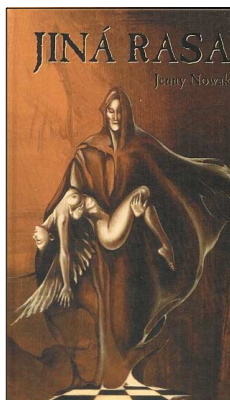
Úspěšný americký spisovatel technothrillerů Michael Crichton napsal knihu, která se tváří jako román, ale je traktátem o neexistenci globálního oteplování, a doplnil ji poznámkami a doslovem, které se tváří jako věda, ale jsou propagandou americké pravice. Ve snůšce polopравd a lží mimo jiné odhaluje Američanům, že jsou udržováni ve strachu, aby se dali snadno ovládat, zároveň je přesvědčuje, že je takto drží v područí někdo úplně jiný než vládcové Ameriky, nejspíše ekoaktivisté nebo vědci, a navrch, jako pravý ministr strachu Bushovy administrativy, děsí spořádané americké občany hrůznými historkami o strašlivých ekoteroristech. Pod záminkou boje proti politizaci vědy útočí na vědce a snaží se čtenáře přesvědčit, že vědci musí být ukázněni a podřízeni vůli politiků. Nic moc zvláštního ve státě, který se obrací na našeho profesora prezidenta jako na odborníka na klimatologii.

Úspěšný český spisovatel SF František Novotný, snad z politického přesvědčení, dobrovolně oslabil svou inteligenci a dílo Michaela Crichtona nadšeně oslavil. Chcete-li poznat hloubku jeho omylu, nahlédněte na Wikipedii (v angličtině): en.wikipedia.org/wiki/State_of_Fear – nebo si počkejte na příští Interkom, který přinese podrobnější rozbor s více odkazy.

Jan Macháček

Právě vyšlo

Fantázia v Praze

Díky knihkupectví **Netopejr** a jeho osvětlenému majiteli Karlu Petříkovi se Praha znovuzařadila mezi kulturní obce, kde lze sehnat časopis **Fantázia**, včetně jeho posledního (ve smyslu nejčerstvějšího) čísla věnovaného filmovým seriálům, sériím a sitkomům.

Patříte-li mezi fanoušky seriálu Akta X, Twin Peaks, Červeného trpaslíka, Star Treku, Star Gate, Star Wars, Babylonu 5, Simpsonových, všeměla MacGyvera Futuramy, South Parku, Ztracených či Galaktiky

(a nedovedeme si představit fanouška, který by nebyl dotčen alespoň jedním tímto fenoménem), pak neváhejte, navštivte Jungmannovu 15 a důkladně se tam rozhlédněte po stojanech s časopisy. Pokud nepatříte ke šťastným 10 % žijícím v Praze, můžete využít i internetového obchodu Netopejr: www.netopejr.cz

Martin Šust : 30 (*25. 3. 1977)

Ve svém výtisku **Trochu divných kusů** mám věnování od jejich editora: *Pro Zdeňka, díky, že si mě přivedl do fandomu.*

Je-li tomu opravdu tak, pak zjevně ty nejdůležitější věci dělám skoro mimoděk a pak na ně ještě zapomenu.

Když mi Martin podával ještě zabalovaný výtisk **TDK 2**, rychle jsem je zbalil igelitou a donesl dárci k zápisu věnování s tím, co se tentokrátě dovím. Martin mě ale překvapil, když jsem knihu na patřičném místě otevřel, stálo tam již: *Pro Zdeňka, za vše, co ti dlužíme, za trpělivost, kterou s námi máš.* Chválit mě za trpělivost je milé, ale nepřesné, poznamenal jsem si ten večer, ve skutečnosti cítím k lidem, kteří toho v Martinově věku již tolik dokázali, obdiv, a když si navíc dokážou uvědomit, že jejich knihou, webem či conem dějiny (čs.) fandomu ani nezačínají, ani nekončí, tak i úctu.

A teď mě Martin zve na oslavu svých třicátin. U každého jiného by bylo na místě vyjmenovávat, co již dokázal a pro fandom, SF a nás všechny udělal, ale v Martinově případě by na to bylo třeba vydat monotematické číslo Interkomu.

Co lze vůbec přát mladému muži, který umí jít za svým snem? Snad jen aby při svém usilování nikdy nepocítil marňost a našel v něm i osobní štěstí.

Zdeněk Ramps

Parcon 2007 / FantáziaFEST

25 rokov Parconu, 10 rokov Fantázie

Parcon 2007 s podtitulom FantáziaFEST sa uskutoční od 22. do 24. 6. 2007 v Kongresovom centre Agroinštitútu v Nitre. V tomto roku je to 25 rokov od prvého stretnutia fanúšikov fantastiky v Pardubicách, 10 rokov od zatiaľ posledného slovenského Parconu (Spišská Nová Ves) a desaťte výročie osláv aj slovenský magazín Fantázia.

Parcon 2007 privíta týchto čestných hostí: **Jozef Žarnay**, dnes už kultový slovenský autor mládežníckej dobrodružnej fantastiky, ktorému v tomto roku vyjde reedícia románu Tajomstvo dračej steny, ďalej známy historik, publicista a spisovateľ **Pavel Dvořák**, slovenská maliarka a ilustrátorka **Martina Pičcerová** a **Nalim Lidochaz**, uzbecký „Conanológ,“ zabávač a manipulátor, hudobník, spisovateľ a rozprávač.

Na Parcon 2007 ohlásilo knižné novinky s krstami vydavateľstvo Wales (pokračovanie románu Bohatýri, slovenského autora **Juraja Červenáka** a antológia poviedok 10 let Fantázie) a ďalšou domácou spisovateľskou hviezdou, ktorá chystá v čase pred Parconom 2007 svoj nový román, je aj **Michal Hvorecký**. Na Parcone 2007 nebudú chýbať filmové projekcie, spoločenské a konzolové herne a nachystaných je aj niekoľko ďalších prekvapení. Parcon 2007 bude klasickým papučonom v priestoroch kvalitne vybaveného kongresového centra s hotelom (ako poznáte z novodobých Istroconov) v históriou opradenej Nitre.

Predaj vstupeniek a rezervácie ubytovania budú spustené v apríli, všetky dôležité informácie budú aktuálne zverejnené na stránke www.parcon.sk. Prednášajúci získavajú vstup zadarmo, prihlasovací formulár na prednášky na Parcon 2007 bude zverejnený na internete.

Organizátorom podujatia je Občianske združenie Fantázia, Heydukova 4, 811 08 Bratislava. Kontaktná osoba: Mgr. Ivan Al'akša, P. Pázmaňa 5, 927 01 Šaľa, e-mail: fantazia@fantazia.sk

Ivan Alaksa - ParConTEAM

NON FICTION

G. McCracken, P. Scott Fúze - Energie vesmíru

Kniha vás provede históriou zkoumání struktury hmoty a možnostmi efektivního získávání energie z ní. Osvěžte si středoškolské znalosti Mendělejeva, lorda Kelvina, Rutherforda, a pak se náhle ocitnete ve fascinující současnosti, kde se bojuje o samu další existenci civilizace západního typu.

Vydala MF. Cena 299,- Kč